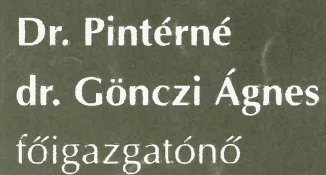

MEGYEI EGÉSZSÉGÜGYI SZAKLAP

- SZPAT kongresszus

Hagyományainkhoz híven – 2003 december 23-án – egy hideg téli délutánon, meleg szeretettel vártuk a kórház nyugdíjasait, hogy együtt ünnepeljük a karácsonyt.

Először lelkünket emelte magasba a kápolnában megtartott ökumenikus istentisztelet. A hívők számára valósággá válik Isten emberszerető jósága, aki Fiát küldte hozzánk, hogy megváltson bennünket a bűntől, a rossztól, hogy boldoggá tegyen. Ezt a boldogságot áhítjuk mindannyian hívők és nem hívők, fiatalok és idősek, – s ez válik valósággá karácsony ünnepén.

Újjáalakult a kórház Felügyelő Tanácsa

2004. február 4-én az előző négyéves ciklusban a kórház Felügyelő Tanácsában dolgozó tagok mandátumukról lemondtak, és az 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 156. §-a, illetve a 23/1998. (XII.27.) EüM rendelet értelmében újjáalakult a kórház Felügyelő Tanácsa. (A tanács összetételét és elérhetőségüket lásd a mellékelt táblázatban) A korábbi tanács munkájában részt vett tanácsstagok tevékenységét (dr. Mezey Károly, dr. Exterde Rudolf, Danics Gyuláné, dr. Kádár István, dr. Gaál Mihály, dr. Szűcs Attila, dr. Szabó Antal) a Felügyelő Tanács elnöke megköszönte. A törvények rendkívül sok jogosítvánnyal ruházza fel a kórházi Felügyelő Tanácsot, kiemelve ezek közül néhány fő gondolatot: véleményt nyilvánít és javaslatokat tesz az intézmény működésével, fenntartásával és fejlesztésével kapcsolatos kérdésekben, biztosítja a kapcsolattartást az intézmény vezetése és az érintett lakosság között, képviseli az érintett lakosság érdekeit az intézmény működésében, figyelemmel kíséri az intézmény működését, jogosult megismerni az egészségügyi szolgáltatás működésével, fenntartásával, bővítésével, átszervezésével kapcsolatos pénzügyi-gazdasági adatokat, mutatókat beszámolókat, valamint az egészségügyi szolgáltatással, annak minőségével kapcsolatos problémáit - személyazonosításra alkalmatlan - statisztikai adatokat, kérdést intézhet az intézmény orvosszakmai vezetőjéhez, véleményt nyilváníthat, és javaslatot tehet minden olyan ügyben, amelyet a fekvőbeteg intézmény szervezeti és működési szabályzata a hatáskörébe utal, az egészségügyi szolgáltatás színvonalán tartózkodhat, azonban az ott folyó egészségügyi ellátást, valamint egyéb munkavégzést nem zavarhatja, lakossági fórumot tarthat, közvetíti az intézmény orvosszakmai vezetője felé az egészségügyi szolgáltatás

igénybevevőjének a szolgáltatásokra vonatkozó kezdeményezéseit, figyelemmel kíséri az intézmény szervezeti és működési szabályzatában, valamint házirendjében foglaltak érvényesülését.

A fentiekből egyértelműen kiderül, hogy a kórházi Felügyelő Tanács – amennyiben hatékonyan működik, komoly segítséget jelenthet a kórház működésében, továbbá biztosíthatja az intézmény működése feletti társadalmi kontrollt is. Ezt egyebekben a tanács tagok egyértelműen megfogalmazták.

A tanács összetételéből látható, hogy a hatékony működéshez a társadalom széleskörű rétegei is adnak képviselőket, továbbá az intézmény Közalkalmazotti Tanácsa is megfelelő számban delegált dolgozókat, megfigyelőként vesz részt a Magyar Orvosi Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete, valamint a Magyar Orvosi Kamara Nyíregyháza Város Szervezete is.

A tanács új elnöke ismételten **Balogh Zoltán György**, a START Rehabilitációs Vállalat és Intézményei vezérigazgatója lett egyhangú szavazással, ő egyébként a korábbi ciklusban is az elnöki teendőket töltötte be közmegegyezésre.

A tanács elnökhelyettese **Szarkáné Kövi Márta** a Megyei Vöröskereszt titkára lett.

A tanácsnak bemutatkozott **Dr. Pintérné Dr. Gönczi Ágnes** a kórház új főigazgatója, aki röviden ismertette a kórház fő célkitűzéseit azzal kapcsolatban, hogy javuljon a betegellátás, ugyanakkor a kórház dolgozói is megelégedetten tudják munkájukat végezni, és megfelelően az intézmény a jelenkor minden követelményeinek.

Az alakuló ülésen részt vett **Gazda László** a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés

elnöke, aki megyénk egészségügyével kapcsolatban sok perspektivikus gondolatot fejtett ki, többek között hangsúlyozta, hogy a jelenlegi finanszírozási rendszer tarthatatlan és változtatni kell ezen. Igaz, hogy munkamegosztásban kell dolgozni az Észak-alföldi régióban Debrecen és Miskolc között, de a legfőbb cél, hogy a megyénkben élők legyenek elégedettek, és mindenáron regionális központok előtt szeretne haladni a megye egészségügye. A közgyűlés elnöke szerint *„a Jósza András Kórház felszereltsége, intézményi ellátottsága olyan legyen, hogy nemcsak a betegek, de a dolgozók elégedettségét is szolgálja. Mindenképpen korszerűsíteni szükséges a Traumatológiai Állomást, a Rendelőintézetet és a Nagykovácsi Pszichiátriai Szakkórházat”*.

Ezután a tanács tagjai megbeszélték a 2004. évben tárgyalandó fő témákat, amelyek közül kiemelendő:

- a gazdasági igazgató tájékoztatása az intézmény 2003-2004-es gazdálkodásáról,
- a kórház szakmai struktúrájának átalakítása,
- betegelégedettségi mutatók értékelése,
- dolgozói elégedettség,
- egy-egy osztály-szakmacsoport bemutatkozása,
- többi kórház felügyelő tanácsaival való kapcsolatfelvétel, stb.

A Kórházi Felügyelő Tanács névsora:

A megyében működő társadalmi szervezetek részéről:

Balogh Zoltán György • A Mozgáskorlátozottak Sz-Sz-B. Megyei Egyesületének és a SI-NOSZ Sz-Sz-B. Megyei Szervezetének képviselőjében START Rehabilitációs Vállalat és Intézményei 4400 Nyíregyháza, Bujtos u. 32. 42/411-480 42/411-408 30/9357-317 **A Kórházi Felügyelő Tanács elnöke**

Szabóné Dr. Császár Gabriella Az EDDSZ megyei elnöke • 4400 Nyíregyháza, Kossuth u. 53. III/10. 30/9550-750

Szarkáné Kövi Márta A Magyar Vöröskereszt Sz-Sz-B. Megyei Szervezetének képviselőjében • 4400 Nyíregyháza, Malom u. 3. **A Kórházi Felügyelő Tanács alelnöke**

Takács Tiborné dr. A Sz-Sz-B. Megyei Nyugdíjas Szervezetek Szövetsége képviselőjében • 4400 Nyíregyháza, Szarvas u. 4. IV/1. 42/318-721

Barnai István Az Oxigénnel Kezelték Közhazsnú Egyesületének képviselőjében • 4457 Besenyőd, Fő u. 2. 20/9738-109

A települési önkormányzati képviselők részéről:

Dr. Gaál Miklós Nagyecsed házi-orvos Szatmári Térségfejlesztési Társulás elnöke • 4355 Nagyecsed, Hunyadi u. 3. sz. 20/4286-048

Szedlár János Encsencs polgármestere, Dél-Kelet Nyírségi Fejlesztési Társulás • Nyírbátor 4374 Encsencs, Fő út 31. 30/9961-414

Simon József A Közép-Nyírségi Önkormányzati Fejlesztési Társulás elnöke, Baktalórántháza • 4536 Ramocsaháza, Fő tér 1. 30/9781-535

Sulyok József Tiszavasvári polgármestere, Tiszatér Társulás, Tiszavasvári 4440 Tiszavasvári, Városháza tér 1. 30/9580-737

Dr. Kiséry Zoltán Kisvárdai házi-orvos, Nyíridék Térségi Fejlesztési Egyesület, Kisvárdai • 4600 Kisvárdai, Rákóczi u. 31. 30/9454-322

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Jósza András Kórházának Közalkalmazotti Tanácsának részéről:

Dr. Lakatos István Jósza András Kórház Idegsebészet 42/465-666/1902

Oláhné Minya Tünde Jósza András Kórház SBO 4400 Nyíregyháza, Rákóczi út 27. 4/27. minya@josa.hu 30/2380-486

Dr. Sztankó Éva Jósza András Kórház II. Sebészet 42/465-666/1182 20/9974-625

Pál Gáborné Jósza András Kórház Fül-Orr-Gégészeti Osztály 42/465-666/1821

Takács Andrásné Jósza András Kórház III. Pulmonológiai Osztály 4561 Baktalórántháza, Szőlőskert u. 25. 42/352-614

Dr. Pikó Károly Orvosigazgató

Új főigazgató a kórház élén

Másodszori nekifutásra pozitív döntés született a Jósa András Kórház főigazgatói pályázatáról. Dr. Pintérné dr. Gönczi Ágnes (-a második körben pályázva) kinevezett főigazgató az alábbiakban foglalta össze szakmai programját, ami a szakmailag és pénzügyileg stabil intézmény megteremtéséhez, továbbviteléhez szükséges:

Mikor kezdett a Jósa András Kórházban dolgozni?

1973-ban végeztem a DOTE általános orvosi karán, és attól az évtől dolgozom a Jósa András Kórházban. Előbb a Neurológiai, majd a Pszichiátriai Osztályon. Neurológiai, majd pszichiátriai szakvizsgát szereztem. A két osztály különválásakor a neurológián maradtam, 1991-től részlegvezető főorvosként dolgoztam, a férfirészleget és a subintenzív ellátást irányítottam. 2003-ban egészségügyi szakmenedzserként diplomáztam.

Csaknem harmincévi szolgálat után mégis megvált az intézménytől...

Igen! 2001-től 3 évig a Nagykovácsi Pszichiátriai Szakkórház főigazgatójaként működtem, 2004 januártól sikeres pályázatom eredményeként megbízatást kaptam 2008. december 31-ig a Jósa András Kórház főigazgatói teendőinek ellátására.

Milyen érzés visszatérni oda, ahol kezdeti lépéseit tet-

te, és ahol elismert megbecsült szakemberré vált?

Szakmai pályafutásom csúcának tartom ezt a megbízatást, nagy a kihívás, a felelősség, amelynek meg kell felelnem. Ugyanakkor izgalmas és szép a feladat, amikor is a nehezedő finanszírozási feltételek mellett kell minőségi ellátást nyújtani, az átalakulóban lévő egészségügyi struktúra követelményeinek kell megfelelni, alkalmazkodni kell az uniós jogharmonizáció elvárásaihoz és a regionális kapacitások kialakításával meg kell találni a kórház helyét az ellátási struktúrában. A rendszert egészében látva, irányítani, menedzselni kell a változásokat oly módon, hogy meg tudjunk felelni a változó környezet elvárásainak. A kórház szakmailag jól felkészült orvosai és ápolói hivatástudatukból fakadóan, a nehézségek ellenére is helyt állnak és nekik köszönhetően működik a rendszer. Mint első számú vezetőnek a legfontosabb feladatommak tekintem, hogy azon körülmények kialakítását segítsem elő, amelyek a gyógyító ellátást szolgálja, az itt dolgozók számára biztonságot, anyagi és erkölcsi megbecsülést nyújtanak.

Milyen elgondolásokkal látott munkához?

Kinevezésemmel bizalmat szavazott számomra a Megyei Közgyűlés, alkalmasnak ítélték e nagy volumenű

feladat ellátására. Munkám arra irányul, hogy a működésem révén a kórház megfeleljen a területi ellátási kötelezettségből eredő feladatoknak, az intézmény pénzügyileg sikeresen működjön, a

benne dolgozóknak stabilitást, szakmai karriert, fejlődést nyújthasson.

Az első három hónap feladata a vizsgálódás, adatgyűjtés. Már az előzetes tájékozódások arra irányították a figyelmet, hogy a kórház szakmai és pénzügyi stabilitását kell megteremteni kb. 2004 végéig. Nagyon sok új információt gyűjtöttem össze az elmúlt hetekben. Nem lesz könnyű év a 2004-es a kórház életében. Változtak a feltételek. Egyik oldalról az OEP finanszírozás változott meg, ez a bevételek csökkenést jelenti. A másik oldalon meg hosszan lehet sorolni, hol mennyivel növekednek a kiadásaink. Kevesebb bevétel, több kiadás, – ez akár több százmillió forint különbséget jelent. Ezt az év során ki kell gazdálkodnunk,

ahol lehet, ott csökkenteni kell a kiadásokat. Több beteg kellene ellátnunk, mint tavaly. Amennyiben minőségi gyógyítást tudunk produkálni, akkor ez sikerülhet is, hiszen versenyhelyzet van az egészségügyben is.

Több szálon kell futtatni a teendőket:

A közvetlen betegellátáshoz és a háttérszolgáltatáshoz kapcsoltnak.

Mindkét területet át kell fognia a gazdasági racionalizálásnak (bevétel tervezés/költségcsökkentés). Mindezekhez egyik eszköz a menedzsment struktúra egyszerűsítése. A főigazgató alá rendelt igazgatókhoz (orvosi, szakmai, gazdasági, ápolási, műszaki) tartozó szakmai területek információi, a visszacsatolás és egyértelmű felelősségi körök révén koncentráltan nyerhetők adekvát adatok, megfelelő lesz a döntés előkészítés.

Mind a fekvő-, mind a járóbeteg ellátásban a kellő szakmai színvonal, a kultúrált dolgozói attitűd kialakítása, a hotel funkciók (takarítás, ételmezés, stb.) színvonalának emelése rövid távú feladat. A gyógyító ellátás egységenkénti elemzése, osztályszintű stratégiai tervek készítése, az ágysztruktúra újragondolása, a tervezés előkészítése – a középtávú stratégia része.

Végrehajtandó feladat a költségkímélő, szakmabarát háttérszolgáltatás működtetése, a szerződések újragondo-

lása – az ily módon nyert pénzügyi források gyógyító ellátásba történő konvertálása.

Mindjárt az elején komoly szerkezeti változásokat hajtott végre...

Inkább csak egyszerűsítéseket, maguk a változások szükségesek voltak, egyszerűbbé, áttekinthetőbbé kellett tenni a vezetőségi struktúrát.

Szervezeti változások:

Orvosigazgató:

Dr. Pikó Károly

Hatáskörébe tartoziknak: a szakmacsoportok, az intézeti gyógyszerár, a foglalkozás-egészségügyi szolgálat és a Kállay Rudolf Szakkönyvtár.

Ápolási igazgató:

Veress Tamásné, változtatlan feladatkörrel

Gazdasági igazgató:

Dr. Nagy János, (nyugdíjba készül) az eddigi hatáskör mellett a Munkaerő-és Bérigazgatási Osztály is hozzá van rendelve

Műszaki igazgató:

Öry László, változtatlan feladatkörrel

A minőségügyi

osztály vezetője:

Dr. Fazekas Imre

A finanszírozási és controlling osztály vezetője:

Dr. Molnár Andrea

Humánpolitikai

osztály vezetője:

Dr. Exterdéné Zsurkai Ilona

Ezen egységek közvetlenül a főigazgatóhoz rendelve.

A Szakmai Vezető

Testület elnöke:

Dr. Szegedi János szakmacsoport vezető főorvos.

A gyógyító-megelőző ellátás szervezeti felépítése.

I. Sebészeti szakmacsoport, vezetője:

Dr. Kozlovsky Bertalan (I.-II. Sebészet, Traumatológia, AITO, Ortopédia, Urológia, Szemészet, Szeptikus sebészet, Központi Műtő, Ideg-és gerincsebészet, Krónikus sebészet)

II. Sebészeti szakmacsoport, vezetője:

Dr. Pap Károly (Szülészeti-Nőgyógyászat, Fül-orr-gége Fej-és nyaksebészet, Szájsebészet)

I. Belgyógyászati szakmacsoport, vezetője:

Dr. Szegedi János (I.-II. Belgyógyászat, Onkoradiológia, Neurológia, Detoxikáló Állomás, Infektológia, Rehabilitáció, Reumatológia, SBO)

II. Belgyógyászati szakmacsoport, vezetője:

Dr. Polgár Péter (III.-IV. Belgyógyászat, Krónikus Belgyógyászat, I.-II.-III. Pulmonológia, Pszichiátria és Bőrgyógyászat)

Gyermekegyógyászati szakmacsoport, vezetője:

Dr. Dicső Ferenc

(I.-II. Gyermekegyógyászat és Gyermekrehabilitáció)

Diagnosztikai szakmacsoport, vezetője:

Dr. Nagy Zsuzsa (Izotópdiaosztika, Pathológia, Központi Fizioterápia, Infúziós Labor, a Huniko és Prodia felett felügyeletet gyakorol)

Járóbeteg szakellátás, vezetője: Dr. Jeney István (szakrendelések, Drogambulancia, Tüdőgondozók, Bőr-Nemibeteg Gondozó)

Most, az alkotmány Bíróság döntése után meglehetősen kétséges a privatizációs helyzet. Gondolkodik-e valamilyen részleg magánosításán?

A kórházban a közeljövőben nem tervezünk további privatizációt. Egyéb szakmai feladatok állnak előttük. Ezeket a fenntartó megyei önkormányzattal egyetértésben foglalkoztunk meg. A kórház regionális szerepének erősítése, a megye többi intézményével való együttműködés megvalósítása, és az uniós elvárásoknak való megfelelés is része a szakmának.

A kórház két nyíregyházi

telephelye között fokozatosan ki kell alakítani a munkamegosztást. Az aktív gyógyító tevékenységgel foglalkozó osztályoknak helyet kell találni a Szent István úti telephelyen, ez szolgálja a betegek érdekeit. A Sóstói úti épületekben a krónikus ellátást, és több új rehabilitációs, ápolási jellegű feladatot lehet jobban megvalósítani. Talán még az idén sor kerülhet a sürgősségi traumatológia és rendelőintézet rekonstrukciójára, ehhez kapcsolódóan a műszerpark felújítására is.

Nehéz helyzetben vágott bele a főigazgatói munka ellátásába....

Sosem volt könnyű helyzet. A mi szakmánkban mindig is a maradványelv érvényesült. Szavakban fontosnak mondanak bennünket, de a központi intézkedések egyre nehezebbé teszik helyzetünket. Azzal együtt, hogy a rám váró feladat nem egyszerű, de nem is megoldhatatlan. Ha valamennyien képesek vagyunk együtt működni, együtt gondolkodni, akkor sikerrel vesszük az eléünk toronyosuló nem is kis akadályokat, akkor az Európai Unió tagság is olyan fejlődést hozhat, amit most még előre nem láthatunk, de amelynek reális esélye lehet.

Ehhez a munkához kívánok minden munkatársamnak önbizalmat, szerencsét és nem utolsósorban tehetségükhöz méltó feladatokat és boldogulást az egészségügy buktatókkal teli területén.

Berki-Révay

Humanitárius küldetés

Nem először látott földrengést. Volt Indiában, Koszovóban, általában mindenütt ahol segíteni kellett a bajba jutott embereknek. Nem régen érkezett haza Iránból, ahol a rettenetes földrengés után a magyar orvoscsoporthoz tagjaként dolgozott. Dr. Papp István Gyula, gyermekgyógyász, kardiológus, A nyíregyházi Jósa András kórház főorvosa.

Amikor odaértek mit érzett?

Rettenetes volt, pedig nem ez volt az első földrengés súlytotta hely, ahol már jár-

képpen az eszközeink elegendőek voltak a ránk váró feladatok elvégzésére. Egy sátrat vittünk magunkkal, amiben a felszereléseinket tartottuk, amiben aludtunk, és kaptunk a Vörös Félholdtól, amolyan iszlám Vöröskereszt, egy kisebb méretű sátrat és azt rendeztük be rendelőnek. Ez nem jelenti azt, hogy ne gyógyítottunk volna a saját sátrunkban, vagy éppen a szabadég alatt. Mikor milyen volt a helyzet.

Volt olyan berendezésük, amivel komolyabb műtéteket is lehetett végezni?

teg gyereket kezeltünk, de szerencsére nagyon súlyos eseteink nem voltak.

Gondolom nem csak Önök voltak ott egyedülként orvosok...

magyar speciális mentőegyesület elnöke, és Szenczy Sándor a baptista szeretet szolgálat vezetője, és természetesen én. Csak zárójelben jelzem meg, hogy valameny-

Összesen 49 ország nyújtott Iránnak segítséget körülbelül 10000 fő volt a segítőszemélyek száma. Közvetlenül mellettünk táborozott egy hasonló összetételű, de nagyobb létszámú japán egység, amely szintén csak egészségügyi szolgáltatást nyújtott. A "csak"-ot úgy értem, hogy nem kutattunk túlélők után, mi a kimentetteknek próbáltunk orvosi segítséget nyújtani. Többen próbáltuk meg a lehetetlent. Dr. Kovács Ildikó háziorvos, Szilágyi Mónika, diplomás ápoló, a budapesti Baptista szeretet szolgálat munkatársa, dr. Dombóváry Zsolt

nyien miniszteri dicséretet kaptunk.

Volt értelme kimenni?

Ez egy visszatérő kérdés, ezt mindig felteszik a újságírók, de sokszor mi kérdezzük. Nagyon nehéz erre egyértelműen válaszolni. Valóban az általunk ellátott, meggyógyított betegek száma nem tűnik soknak de a 49 csapat tette a dolgát és közösen azért igen eredményesek voltunk. És azt kicsit szomorúan teszem hozzá, hogy ha az itthoni elsősorban, központi vezetés, hatékonyabban dolgozik, ha rugalmasabb és ésszerűbb a szervezés, akkor már másnap a helyszínen vagyunk és azt azért nem kell mondanom, hogy ilyen tragikus történéseknél legfontosabb a gyorsaság. És talán az sem elhanyagolható szempont, hogy az általunk fel nem használt gyógyszerek, kötszerek, orvosi felszerelések ott maradtak, amivel az ottaniak tovább tudnak dolgozni. Volt értelme kérdezem még egyszer én is. Volt. Igaz, hogy ami munkát végeztünk csepp a tengerbe. De a tenger cseppekből áll. **BA**

tam. 2001-ben Indiában voltam így kicsit már sejthettem mire számíthatok, de a látvány fölül múlt minden emberi képzeletet. A Iráni Bam körülbelül százezer lakosú város, olyan Nyíregyháza nagyságú, és gyakorlatilag teljes egészében elpusztult. Ami a híradásokban szerepelt, hogy 80-90 százalékban omlottak össze a házak, azt úgy kell érteni, hogy egy új város rész, amit nem régen építettek, tudott ellenállni a rettenetes földmozgásnak. De a történelmi város százszázalékban elpusztult.

Hogy tudtak ott, szinte minden nélkül, csak a saját felszereléseikre támaszkodva munkába állni?

Azért alaposan felszerelve mentünk oda és tulajdon-

Nagyobb sebészi beavatkozásra nem voltunk felkészülve, nem is volt velünk sebész. Volt intenzívterápiás szakorvos, belgyógyász iráni származású orvos, aki jelenleg a sport kórházban dolgozik. Az igazság az, hogy mi a földrengés után négyedik, ötödik napon kezdtük a munkát, addigra a súlyos sérülteket elvitték a városból. Nekünk kisebb sérülésekkel kellett foglalkoznunk, illetve belgyógyászati megbetegedések tüdőgyulladás, mellhártya gyulladás, megfázások stb. kezelése volt a feladatunk. Sok be-

aneszteziológus szakorvos Székesfehérvárról, az iráni származású dr. Ali Ghassemi Nejad Ranemi, a sportkórházból, Pavelcze László, a

Kórházunk kiemelkedő tudósa Dr. Oláh Dániel ötven éve halt meg

Ma már tudjuk, hogy Szabolcs megye nem szegény, hanem egyenesen gazdag orvosi emlékekben.

Így, az 1899. november 20-án megnyílt nyíregyházi "Erzsébet" Közkórház is jogutóda és egyenes folytatása volt a Dr. Korányi Frigyes által még 1863-ban társadalmi gyűjtésből létre hozott nagykállói Szükségkórháznak. A nyíregyházi közkórház ötlete az 1896-os millennium szellemében fogant, azonban még Jósza András megyei főorvos és előzetesen 1964-1884 között nagykállói kórházigazgató szakértői irányítása ellenére is csak 3 éves késéssel valósult meg.

Az eltelt 105 év alatt sok-sok kiváló orvos dolgozott, az 1969. december óta már a kórházszervező Jósza Andrásról elnevezett intézményünkben, azonban a legjelentősebb és nemzetközileg is elfogadott Dr. Oláh Dániel bőrgyógyász és mykológus professzor munkássága.

Élete és munkássága sok szállal kötődött megyénkhez. Mindenekelőtt azzal, hogy Tiszadob községben született 1891. május 11-én, gazdálkodó családba.

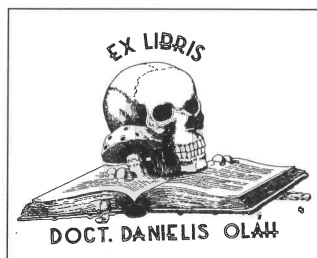
Egyetemi tanulmányait a budapesti egyetem orvosi karán kezdte 1909-ben, azonban befejezni itt nem

tudta, mert 1914. augusztusában hadba kellett vonulnia. Szerencsétlenségére, már 1 hónap múlva orosz hadifogságba esett, amely csak 6 év után ért véget. Itt tanult meg oroszul. Ezen idő alatt több, súlyos betegséget kellett elszenvednie, amelyek alaposan aláásták ellenálló képességét.

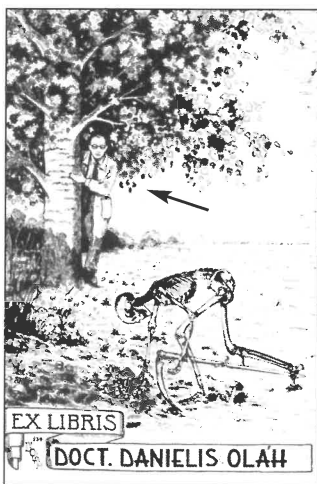
A hadifogság után Debrecenben folytatta orvosi tanulmányait, s 1922-ben orvosdoktorrá avatták. Előbb elméleti intézetben dolgozott, de már 1923-ban végérvényesen a dermatológiával jegyezte el magát és átment a Bőr- és Nemikórtani Klinikára. Több ízben tett ezután külföldön szakmai tanulmányutakat.

Így, 1926-ban a bécsi bőrgyógyászati és urológiai osztályokat látogatta 1 hónapig, majd 1928-ban a berlini Bőrklinikán dolgozott ugyanennyi ideig. Számára az a néhány hónap volt a legjelentősebb, amelyet a paviai Mykologiai Intézetben töltött, Polacci professzor mellett. A városunk és a megye betegeinek szerencséjére Dr. Oláh Dániel egyetemi tanársegéd 1928. januárjában Nyíregyházára költözött és 22 éven át elsősorban itt működött és gyógyított. Magánrendelést folytatott, s mellette az OTI bőrgyógyász szakorvosa volt, valamint a Fa- és fémipari Szakiskola egészségtanára. A nyíregyházi Megyei Kórház Bőr- és Nemibeteg Osztályát 1936-1950 között vezette főorvosként. Sőt, a II. világháború után, 1946-ban rövid ideig mb. kórházigazgató is volt. Ennek kétségtelen bizonyítéka az a köszönőlevél, amelyet 1946. szeptember 24-én, 845/1946 ikt. szám alatt intézett özv. Elekfy Lajosnéhoz, aki megboldogult férje aka-

ratából nagy értékű könyveket és folyóiratokat adományozott az intézménynek részére. Oláh professzor könyvszeretetét jelzik, az Orvosi Szakkönyvtárba került könyvein megmaradt ex libris-ei. Ezeket ő készítette, s az egyiken élethűen saját magát is megrajzolta.

Könyvjegyeit maga rajzolta. Itt erdei gombák vannak a szétnyitott könyvben. (1936)

Egyik ex librise alakját is élethűen őrzi (lásd: a nyilat)

Kiterjedt tudományos munkát végzett. Kórházunk 1. Évkönyve (1969) Oláh Dániel főorvos 46 publikációjának bibliographiai adatait őrzi (a 135-138. oldalakon). Magántanári próbaelőadásának témája: A haj betegségei, töredezése és hullása.

Nyíregyházi kórházi főorvosi teendői mellett az 1933-1949 közötti években mint externista, címzetes tanársegéd irányította a debreceni Bőrklinika mykologiai irányú munkásságát. Közben,

1936-ban Európa északi államaiban járt tanulmányúton, s különösen Észtországban fejtett ki tudományos munkásságot, ugyanis felkérték továbbképző tanfolyam megtartására. Sőt, 1938-ban újból meghívták Tallinba. Az észt kormány magas egészségügyi kitüntetésben részesítette.

A szabolcsiak számára nagy gyakorlati jelentőséggel bírtak a gombás eredetű bőrbetegségekre vonatkozó azon vizsgálatai, amelyeket az 1930-1933 közötti években végzett. A 40 oldalas beszámoló címe: "Szabolcs és Ung közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék pathogén gombaflórája, különös tekintettel a járványtani előfordulási és terjedési viszonyokra." Ez a debreceni Bőrklinika közleményeként jelent meg, a Népegészségügy 1934. évi 17-20. számában. A két vármegyében összesen 46.805 elemi iskolás tanulót és óvodást vizsgált meg, s összesen 1113 esetet talált górcsővel pozitívnak (2.37%). A leggyakoribb: a mikrosporia volt (58%). A Magyar Tudományos Akadémia 1949-ben megbízta professzori minőségben az Országos Orvomykologiai Kutatóállomás vezetésével a debreceni Bőrklinikán.

Életének utolsó éveit az MTA által kiadott Orvosi Mykologia c. nagy művének írása foglalta el. A könyv 1957-ben jelent meg, 963 oldalon. Ma is alapvető orvosi szakkönyv. A kötet szerkesztője, Szodoray Lajos professzor szerint: "Oláh Dánielnek nemcsak szakmai munkássága és tudományismere- te, hanem emberi magatartása is példaképpül szolgál."

Dr. Fazekas Árpád

Az orvostörténelem: bár a múltból beszél mégis a jelenhez szól

Ha ez a lap akár egy teljes, külön számot szentelne (még) életének 80. évében Dr. Fazekas Árpádnak (és nem volna tékozlás!), akkor is csak igen szűkösen érinthetné a teljes eddigi életművet. Működésének csupán tárgyasult bizonyosságai is súlyos tartalommal töltenék meg a lapot, s hátha még oldott kedvvel önmagáról is mesélhetne, miért, hogyan, merre forgozódtott a neki szánt időben...

Hely híján nézzük most csak az igen szűkszavú életutat, ahogyan ő maga számon tartja.

Curriculum vitae

Csenger községben születtem 1924-ben. Szüleim már nem élnek - édesapám tisztviselő volt. Középiskolai tanulmányaimat Sátoraljaújhelyen kezdtem, Munkácson folytattam és Kassán fejeztem be. Egyetemi tanulmányaimat a Debreceni Tudományegyetem Orvoskarán kezdtem meg, a III. évet már harctéri orvossegéd-tanfolyamon töltöttem a budapesti Pázmány Péter Tudomány Egyetemen - így esett, hogy 1945-ben még orvostanhallgatóként a Budai Önkéntes Ezred egyik segélyhelyét veztettem. Szigorló orvosként 1946-ban a Debreceni Egyetemi Kör diák elnökévé választottak, végül '47 nyarán "Cum laude" orvossá avattak. Négy évig a Gyermekklinikán dolgoztam, '51-ben kitüntetéssel szakvizsgáztam csecsemő és gyermekgyógyászatból, s még az év novemberében a Berettyóújfalui Járási Kórház gyermekgyógyászati és fertőző osztályának főorvosa lettem, egészen '57 júniusáig. Mígnem, mert '56 októberében a kórházi munkástanács elnökévé választottak, állásomtól megfosztottak, a kórházból és persze Berettyóújfaluból

is kitiltottak. Öt hónapig munkát nem kaptam, de azután valahogyan mégis, már Szabolcsban, Kislétán körzeti orvos lettem. Kapcsolt községem az akkor már hírhető tett "rendőrgyilkos" Pócspetri lett. Másfél év után Nyíregyházára helyeztek át, s egy évig körzeti orvosként dolgoztam. Innen tovább, a Megyei Szakorvosi Rendelőintézet gyermekgyógyász szakfőorvosa lettem. Végül, hogy 1968-ban saját szűrésű 500 beteggel létrehoztam a kórházban a Megyei Gyermekszivgondozó Intézetet, 20 éven át ennek az osztálynak főorvosaként dolgozhattam egészen öreg-ségi nyugdíjba vonulásomig, 1987 december 15-ig - többkevesebb békességben. Közben megszereztem a gyermekkardiológusi szakképesítést is. Munkám során, a Megyei Szivgondozó Intézetben, az új humángenetikai kórképek közül 12 féle betegségnek első hazai eseteit vagy sorozatát ismertem fel és publikáltam. Összesen 177 tudományos közleményem jelent meg. Legrésztelésebben a Marfan-szindrómával foglalkoztam, amelyből a szakirodalom eddig ismert legnagyobb anyagát (312 beteg gondozása) sikerült ismertetnem.

Emellett intenzíven foglalkoztam orvostörténettel és helytörténettel. Huszonöt évig a Szabolcs-Szatmári Szemle c. folyóirat szerkesztőbizottságának is tagja voltam 1964 és '89 között, s ma is külső munkatársa vagyok a Kelet-Magyarországnak. Eddig összesen 613 közleményem jelent meg, ebből 17 könyv.

Vajon emlékezünk-e még, hogy a kórház első lapját "Me-

gyei Kórház" címmel ő indította el, hogy a "Nyíregyházi ars medica" is tőle való - a kórház amatőr képzőművészeinek kiállításait 1977 és '94 között 8 alkalommal szervezte meg?

Tudjuk-e vajon, hogy a Magyar és Nemzetközi Ki Kicsoda című lexikonban 1997 óta benne van? Tudjuk-e, hogy a magyar irodalomtörténet máris számon tartja?

Terjedelem híján (és bocsánat érte!) nem tudjuk felsorolni még azt a 17 könyvet sem amit önként bevall, de közülük tisztelettel megemlíjtük, és ajánljuk olvasóink figyelmébe az **Orvosi emlékek Szabolcs-Szatmárban** címűt (1975), **Az eszlári per orvosi vonatkozásai** címűt (1985), aztán ott van az **Elhurcoltak** (1989), **A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat 150 éves** (1990), az **1956 Szabolcs-Szatmárban a valóságban** (1994) és **A nyíregyházi Erzsébet Közkórház centenáriuma** (1997).

Mit mondhatnánk még róla?

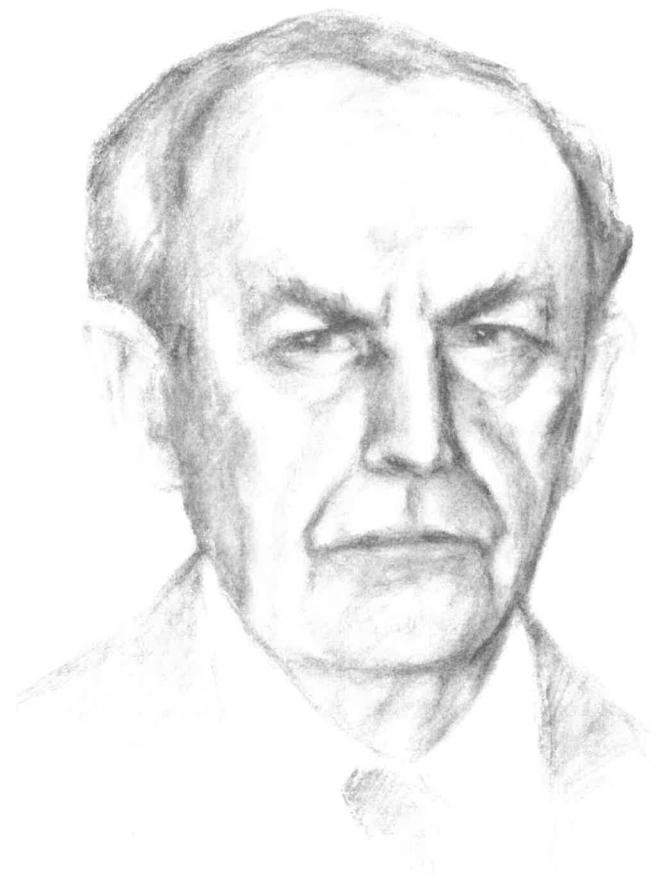
Dr. Fazekas Árpád orvosi munkásságát, számon tartott politikai (nevezünk pontosabban és egyszerűbben így: human) magatartása ellenére is, elismerte a hivatallóság, már 1968-ban **Az egészségügy Kiváló Dolgozója** lett, '70-ben **Markusovszky-díjas**, '77-ben **Kiváló Orvos** - és (!) 1988-ban **Nyíregyháza Díszpolgára**. A "kitüntetésvégrehajtók" között - csak legyünk mértéktartással - akkoriban is akadtak értékecsülő, hiteles emberek! A többi elismerés már a szabadabb időkből való: így a **Bugát Pál Emlékérem** (TIT) 1990-ben, a **Rehabilitációs Emlékérem** a DOTE tanácsától 1993 október 23-án, azután **Az Oroszországi Föderáció Emlékérmé** 1995-ben, majd egészen főntről **A Magyar Köztársaság Ezüst Eremkeresztje** 1995-ben,

DOTÉ Aranydiploma 1997-ben, és a számára talán legkedvesebb: a Magyar Szabadságharcos Világtanács kitüntetése: a **"Hűség a Hazához" Érdemkereszt** 1998-ban. Folytassuk? - a felét se említettük még. Pedig a sokféle érdemjel és plakett mind-mind valóban megtisztelő elismerése a kiemelkedő életútnak. Így **A Bessenyei Társaság Emlékérmé** mellett ott van a honvédelmi miniszter 56-os emléklakettje, meg a megyei közgyűlés emléklakettje még 1998-ból, és dehogy is végezetül: 2002-ben elnyerte a Magyar Orvostörténelmi Társaság legbecsesebb elismerését is, a **Weszprémi István Emlékérmé**.

Illenék szólni, csak úgy érintőleg arról is, hogy javaslatára és tevékeny közbenjárásával 22 "emléktábla" született, figyelemztetve az utókort, hálátlan ne legyen, jeltelen ne hagyja szülőföldjét, ahol megfordultak, éltek és haltak némely nagyságok. Így kapott emléktáblát Nyíregyházán Kodály Zoltán, Kislétán Dr. Jóna András, Lukács Ferenc gyógyszerész Tiszavasváriban, de még Csontváry Kosztka Tivadar, a néhai gyógyszerész inas is így Tiszalökön. És így Eötvös Károly a tiszaezlári pör ügyvédje és Dr. Cseresnyés Sándor, vagy Elekfy Lajos, a diákvezér Dandó Gyula és Reviczky Imre ezredes és vitéz Kovács István nemzetőr főhadnagy és Dr. Babicz Béla és Rácz István tanár úr, akiknek érdemes életét egy-egy megszentelt hely óvja mostmár a szégyenletes közfeledékenység elől, vagy éppenséggel tiszta fénybe emeli a gyalázatos hazugságok mocsaikból. Nem lehet kellően megköszönni a történész-orvos évtizedeken át tartó szívós okvetetlenkedéseit, házalásait, nógatásait, amikkel jóvá tenni segített adóságainkat

és szegyeinket.

Szólni illenék arról is - de ez szinte már semmiség -, hogy névadó sugallatai révén nem egy közintézményünk nyert méltó nevet. Tudják-e olvasóink, hogy éppen így **lett** "A" Jósza András Kórház? Ő gondolta azt ki legelőször. És azt, hogy 1969. december 5-én a névadó-avató beszédet az a nagytiszteletű Dr. Dohnál Jenő mondta el, akit "56-os ellenforradalmi cselekedeteiért" 61 évesen 4 év börtönre ítélték?

1959 ben szabadult, s még az évben az emelvényre léphetett - így volt ez egyszerre emberi és egyszerre emelkedett, s ezt is Fazekas Árpád járta ki. Az akkor már nagybeteg főorvos úrnak talán éppen ez a nap volt az utolsó szép ünnepe. És tudják-e, hogy az a börtönviselt Dr. Dohnál főorvos úr a doktor-Jósza dinasztia harmadik tagja volt, hogy anyai nagyapja maga a méltóságos Jósza András volt? Tudhatnánk éppen mástól is, de mégis, aki ébren

tartja bennünk, az Fazekas Árpád. Potomság? Ki emlékezik ma már, ki tudná, hogy ama 45 éven át használt, majd leváltott kék 20 forintosunk egyik oldalán a sarlót-búzakalászt tartó deli-szép férfialak valóságos személy, s mégpedig földink. A Bujtosról indult Hegedűs István magyar bajnok öttusázó (még Balczó Bandit is tanította!), testnevelő tanár és edző volt már '56 őszén. Tragikus halála általános megrendülést keltett, legendák kering-

tek, hogyan, miként esett el a hősi harcokban - drámaian szép volna ez így. Csakhogy Fazekas Árpád utánajárt a valóságnak, s így kiderült, hogy Hegedűs István nem vett részt a forradalomban. Azon az október 24-én "csupán" tanítványaihoz, edzésre sietett, s alig lépett az utcára, amikor a halálos lövés érte. És lám, ebben is megmutatkozik az igaz történet hitelessége, nem kelt hamis látszatot, lemond a mégoly szívszorító legendáról,

mert jól tudja, igaz érték csak valóságos és igaz dologból születhet. Így értékelődik fel igazán a jó történész szerepe, erkölcsi felelőssége: múltunkat "teremteni" (hamisítani) nem szabad. És elhallgatni sem. Ebből pedig az is következik, hogy aki akár orvosként, akár történészként ezen az úton megmarad, az minden időben jó ügyet szolgál. Ha pedig gyanakodnánk, hogy történésznünk - orvosunk politikailag azért mégis csak elkötelezett, sőt megátalkodott, ugyan nagyot tévedünk, mert a politika bizony áramló, kanyargó műfaj, az emberség, az igazság meg nem az. Dr. Fazekas Árpád csupán erkölcsileg elkötelezett, s ezért a napi praktikák meg sem érinthetik, ő maga számonkérhetetlen, mert a hibátlan-tiszta, az érdek nélküli igazság szolgálatában áll.

Hallgassuk csak Bartis Ferenc író - költő az Összmagyar Testület folyóiratában A CÉH 2004. évi 1. számában, ahol 25 kortárs író, költő munkásságát elemzi, hogyan vélekedik róla.

"... a kutató megszállottságával a tudományok és művészetek valamennyi területén bárhol és bármikor szembetalálhatjuk magunkat, leginkább a nemzeti vagy egyetemes történelem bugyraiban. Itt van például a nyíregyházi Dr. FAZEKAS ÁRPÁD nyugalmazott megyei gyermekkardiológus főorvos, aki eddig számtalan tanulmányt, értekezést közölt a maga szakterületén, sőt beleásta magát a kórház történelembe is, vidékszerte hősként emlegetik, hiszen 1956-ban munkánácsai elnök volt, megbűnhődött érette, de aztán erejét megsokszorozva látott neki a világmegváltó 56-os magyar forradalom és szabadságharc valós történetének felkutatásához, áldozatainak hiteles megelevenítéséhez, írásaival és írásaiban

nemzetközi érvényű propagandát zúdított a közömbösödő világ szemébe, hogy ne feledje 56 eszméit s a magyarság történelemcsináló tettét. Sorolhatnám műveit, hiszen mindannyit olvastam és nagyra értékelem, itt és ezennel viszont az "1956 Szabolcs-Szatmárban a valóságban" és a Rácz István emlékezete (Forradalom Nyíregyházán) címűekre terelném az Olvasók figyelmét. Mindkét könyv olyan dokumentumokat tartalmaz, amelyekkel az országos kiadványokban eddig nem találkoztam... A legősibb jog és az azt alkalmazó és védő jogszokás (nem szokásjog!) a szabadsághoz való ragaszkodás. Minden ember és minden nemzet életében. Ennek mágiás fényében küzdöttek Dr. FAZEKAS ÁRPÁD hősei is, akik a börtönök mélyén versbe győmőszölték fájdalmukat, keservüket és reménykedésüket is. Igen, létezett egy börtönfolklór és létezik egy börtönirodalom, amelyet jó volna, ha az alkalmi szónokok megismernének, hogy politikai szöbeszédekben a nyilvánosság előtt ne állítsák a valóság ellentétét."

Nem nehéz megjósolni, a mi (mert nyugodt lélekkel vallhatjuk őt a magunkénak) történész-doktorunk egy szép naptól fogva, talán nem is a miatt amit szolgált, hanem ahogyan szolgált, maga is kikezddhetetlen legendává lesz. Ne lepődjünk meg, ha egyszer így lesz, mert megszolgáltta azt, a mai napig nem átlagos és szokványos, hanem rendkívül gazdag, változatos, a drámai eseményekben is bátor cselekedeteivel.

Hűséges életének 80. évében ezért hát tisztelettel köszönti Őt az Új Körkép olvasói nevében is: Bugya István és Szabó Tibor

In memoriam dr. Szatai Imre

Váratlanul és oly hirtelen ment el, ahogy egy öreg tölgy dől ki a viharban, ahogy egy szikla aláhull a hegyoromról, ha megmozdul a föld.

Visszatekintve, pályáink gyakran párhuzamosan haladtak, ami lehet véletlen, de én a véletlenekben nem hiszek. Sok-sok évvel ezelőtt találkoztam vele először, megszeppent gólyák voltunk az egyetemen, ahol a biológiai gyakorlatokat vezette nekünk, ő volt az, aki közvetlenségével, elragadó kedvességével emberközelbe hozta a félelmetes, a magaságos egyetemet. Minden diákját lenyűgözte, nem volt olyan, aki ne szerette volna. Akkor még nem tudtam, hogy 1930. október 19-én született Földesen, földmunkás családban. Ez az indítással meghatározta életfelfogását, humanitását és életre szóló baloldali elkötelezettségét. Érettségi után a Debreceni Orvostudományi Egyetemre nyert felvételt, amit még be sem fejezett, már kinevezték a Kórélettani Intézetbe és laboratóriumi szakvizsgát tett 1958-ban.

Hivatástudata, a betegek iránt érzett empátiája motíválta, amikor feladta az elméleti tevékenységet és gyakorlati pályát, a radiológiát választotta. Az I. Sebészeti Klinikára került, ahol a röntgenben dolgozott. Az Egyetemi Röntgenből alakult ki a

Radiológiai Klinika és ennek lett a tagja, radiológiából szakvizsgát tett, dolgozott, oktatott és tudományos munkát végzett.

1968-ban kerül a Jósa András Megyei Kórház Röntgen osztályára osztályvezetőnek.

A kórházunk Röntgen osztályát korszerűsítette, új gépek beszerzése mellett, új eljárásokat honosított meg,

például az érsebészetben, vesesebészetben nélkülözhetetlen érfestéses röntgen-diagnosztikát.

Nyíregyházán újra találkoztunk és nagyszerű szakmai kapcsolat alakult ki közöttünk: mint leendő balesetsebész, ő vezetett be a baleseti röntgendiagnosztika rejtelmeibe, ami szakmai munkámhoz nélkülözhetetlen volt és ismereteimet egész pályafutásom idejére megalapozta. Nyíregyházán nagyon hamar beilleszkedett, kollegái és betegek megszerették és életre szóló barátságok alakultak ki.

Egyik jó barátja mesélte: tudták egymásról, hogy a világról alkotott felfogásuk ugyancsak különböző, de ez

soha nem képezte akadályát az eltéphetetlen baráti szálak szövődésének.

Közlemények sora és számtalan tudományos előadás eredményezte, hogy az egészségügyi miniszter, a DOTE javaslatára, címzetes egyetemi docensi címet adományozott neki.

Szakmai, oktatói és közéleti tevékenységét számos kitüntetés és elismerés jelezte, ezek közül kiemelném az Oktatásügy Kiváló Dolgozója, az Érdemes Orvos és a Pro Universitate "Emlékérem" kitüntetéseit.

Az osztály vezetése mellett egy időben átmenetileg a kórház megbízott igazgatója is volt.

1985-ben nyugdíjba ment, de tovább folytatta hivatását a kisvárdai röntgen osztály élén, mert hivatásától elszakadni élete végéig nem tudott. Akkor már egy évtizede dolgoztam Kisvárdán, de kapcsolatunk úgy folytatódott, mintha meg sem szakadt volna egy pillanatra sem. Rendszeresen, mondhatom naponta konzultáltunk és szakmán túl is nagyokat beszélgettünk. Néha bejött a műtőbe is, hogy meggyőződjön a röntgenkép alapján felállított diagnózis helyességéről - az orvosi lelkiismeret mintaképe volt. Emlékezetes, kiváló szakmai és emberi kapcsolatunk töretlen volt, amikor 1994 elején visszajött a megyei kór-

házba és ennek az évnek a végén én is követtem Nyíregyházára. Olyan erkölcsi magaslatocon állt, ahová csak kevesek jutnak el, ahová csak felnézni lehet. Szerette családját, egyetlen Ágnes nevű lányát és feleségét, és szerette a költészetet és olyan emberszeretetet áradt belőle, ami átragadt környezetére is. Olyan embertípust képviselt, amely szakadás utáni társadalmunkban egyre ritkább, ha egyáltalán létezik még.

Születésem napján hagyott itt bennünket és mindig fájlalni fogom, hogy nem készült el újságunk számára az az interjú, amit oly sokáig tervezgettem, halogattam, amit már soha elkészíteni nem tudok. Azt mondhatnám, hogy a párhuzamok itt véget érnek, de nem mondom, mert még találkozni fogunk, hiszen Bolyai óta tudjuk, hogy a párhuzamosak a végtelenben találkoznak.

Emlékedet megőrizzük, csak szeretettel tudunk rád gondolni, nyugodj békében.

Dr. Fazekas Imre

Elhunyt Dr. Szatai Imre

1930-2004

Mély megdöbbenéssel értesültünk 2004. január 12-én Dr. Szatai Imre főorvos úr hirtelen haláláról. Tudtuk, hogy régóta beteg, de leplezve romló egészségi állapotát, haláláig dolgozott a nyíregyházi Jósa András Megyei Kórház Röntgenosztályának Sóstói úti részlege vezetőjeként. Nem akart lemondani hőn szeretett munkájáról, a beteg ember szolgálatáról, amit 48 évvel korábban orvosi esküjével fogadott.

1930. október 19-én született Földesen, középiskoláit Debrecenben végezte.

Érettségi után ott nyert felvételt az Orvostudományi Egyetemre. Már szigorló orvosként kineveztek tanársegédnek a Kórleltani Intézetbe.

1955-ben avatták orvos doktorrá. Lelkesen oktatott és részt vett a tudományos munkában, 1958-ban laboratóriumi szakvizsgát tett.

Pályát módosított, "betegközelbe" vágott, a DOTE I. Sebészeti Klinikájára, a Röntgenbe került dolgozni, a megalakuló Radiológiai Klinika tagja lett. 1963-68. között, adjunktusként, Dr. Kelemen Jánossal és Dr. Simay Attilával együtt kiemelkedő szakmai tevékenységet folytattak a Klinikán. Fő érdeklődési területük az angiográfia, ami akkor a legmodernebb radiológiai vizsgálatnak számított.

Pályájának ezen szakaszán aktív egyetemi oktató volt, széleskörű tudományos munkásságot

folytatott, kb. 40 közleménye jelent meg. Közéleti funkciót is vállalt az egyetemen.

1968. márciusában pályázott Nyíregyházára, ahol a Röntgenosztály osztályvezető főorvosává nevezték ki, és megyei szakfelügyelő főorvos is lett.

Ebben az időszakban a Nyíregyházi Röntgenosztályon szűk kubatúrában, elavult gépekkel dolgoztak. Főorvos úr irányítása alatt teljes átépítést végeztek az osztályon, a félhullámú géppark lecserélése is megtörtént. Lelkes szakmaszeretete, tudása, jó szervező készsége és sok esetben harcos kiállása döntő volt abban, hogy gyorsan és gyökeresen megváltozott a röntgen ellátás tárgyi feltétel rendszere és szakmai színvonala.

A kezdeti lendület folytatódott, 1972-ben az új Belgyógyászati pavilon röntgen részlegében angiográfias berendezést telepítettek, ami lehetővé tette korszerű angiográfias vizsgálatok bevezetését és művelését Nyíregyházán is, ez nagyban meghatározta és elősegítette az érsebészet fejlődését és a daganatos vese-műtétek biztonságos végzését.

1978-ban a járóbeteg röntgen ellátását javította az átadott új rendelőintézetbe telepített modern géppark. 1985-ben a műtétes blokkban kapott helyet az új központi diag-

nosztika és angiográfias labor.

Főorvos Úr nagy hangsúlyt fektetett a jó szakmai munkára, arra, hogy az orvosok és asszisztensek kellően képzettek legyenek. Maga is lelkesen oktatott, folyamatosan szervezte az asszisztens-képző tanfolyamokat.

Aktív korszakában elismert szaktekintélyként tagja volt a Radiológus Szakmai Kollégiumnak.

A Röntgenosztályon vezetésével jó kollektíva alakult ki, a kórházi osztályokkal együttműködő konziliáriusi kapcsolat teremtmődött meg.

Az osztályvezetés mellett 1971-ben fél évig megbízott kórházigazgató volt.

Szakmai munkáját, az osztály-, és a megyei röntgen ellátás szervezését, a sok társadalmi funkciót és megbízatást teljes hittel, meggyőződéssel, nagy lelkesedéssel végezte, törekedve mindig a jobbra, színvonalasabb munkára.

Oktatói tevékenységének elismerését, szakmai munkájának értékelését jelenti, hogy 1981-ben a DOTE javaslatára az egészségügyi miniszter címzetes egyetemi docensi címet adományozott neki.

Ezt megelőzően az Oktatásügy Kiváló Dolgozója, Érdemes Orvos, az eü. Felsőoktatásért "Pro Universitate" emlékérmét kapott.

1985-ben saját elhatározásból nyugdíjba ment, valószínű ebben kezdődő betegsége is szerepet játszott. A szakmai munkát tovább folytatta a Kisvárdai Kórház Röntgenosztályán, ill. a DOTE Radiológiai Klinikáján.

1994-ben visszajött a Megyei Kórház Röntgenosztályára, ahol élete végéig dolgozott.

Dr. Szatai Imre halálával a klasszikus röntgenológiát magas színvonalon művelők tábora fogyatkozott meg.

A Röntgenosztály régi és jelenlegi munkatársai nevében köszönöm Főorvos Úrnak az értünk, a szakmáért, a kórházért és a betegek érdekében végzett áldozatos és fáradtságos munkáját.

Mi, munkatársai szakmailag sokat kaptunk tőle, de tanulhattunk emberséget, az igazi értékek melletti kiállást is.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Dr. Tóth Erzsébet

Jósa András Kórház
Röntgenosztály

Az orvosi könyvtár fontossága – ahogy a „felhasználó” látja

Előadásom címét olvasva joggal gondolhatja bárki, hogy „ez itt a reklám helye”, amit tagadni sem próbálok. Meggyőződéseim ugyanis, hogy egy jól felszerelt, jól működő orvosi könyvtár minden egészségügyi intézménynek óriási szüksége van!

Néhány mondat a címről: Valóban állásfoglalást tükröz, az orvosi könyvtárak fontosságát emeli ki. Lehetett volna a helye, szerepe, feladata szavakat is használni, tudatosan választottuk a fontossága szót. A „felhasználó” kifejezés nem szép, de pontosabban tükrözi a lényegét, mint az olvasó vagy a kutató szavak.

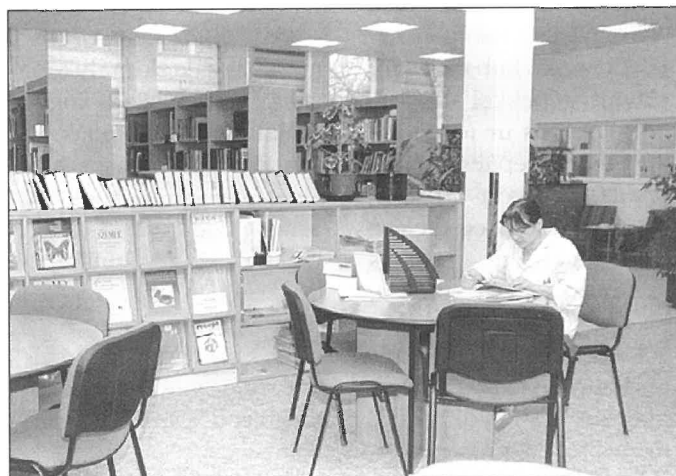
Nos, e szubjektívumokkal teli kérdés objektív megközelítése érdekében érdekes átgondolnunk, hogy hogyan, honnan, milyen forrásokból meríti, szerzi újabb ismereteit ma egy kórházban dolgozó szakorvos? Hogy miért szakorvosról beszélek? A szakképesítés, megszerzéség valamennyi szakágban többé-kevésbé irányított képzés folyik, a szakorvosjelöltek a számukra kötelező tanfolyamok, továbbképzések, konzultációk során a legfrissebb szakmai ismeretek özönével találkoznak. A szakvizsga sikeres letétele, a szakorvosi cím elnyerése után azonban e „kényszerítő körülmények” elmúltával a szakmai továbbképzés terén mutatkozó ambíció látványosan hanyatlik, pedig a továbbra is tömegesen születő új ismeretekre ezt követően is szükségünk van, azok megszerzéséért éveken, évtizedeken át napról napra meg kell küzdenünk.

Honnan juthatunk tehát a szükséges új információkhoz?

1. egymástól, elsősorban a tapasztaltabb idősebbektől? -

egyre kevésbé! A régi, klaszszikus, meditáló, a szó nemese értelmében tanító főorvosok vizitek ma már egyre ritkábbak, az idő hiánya, a vezetők egyéb, nem szakmai feladatai magyarázhatják e kedvezőtlen változást.

2. folyóirat-referálókön elhangzottakból? - még ha rendszerek és megfelelő színvonalúak is, csak egy-egy szűk terület újabb ismereteit érintik.

3. orvoslátogatóktól? - csupán egy-két gyógyszer bemutatására, esetleg egy-egy betegség kezelésének az ismertetésére korlátozódnak az elhangzottak, nemegyszer idő hiányában „feszített tempóban”, „kötelességszerűen”

4. tudományos ülések, kongresszusok látogatása révén - a valóban nívós külföldi rendezvényeken való részvétel csak kevesek számára adatik meg, a regionális és országos kongresszusok egyre inkább „piac-orientáltak”, egyre gyakrabban tapasztalható, hogy - szponzori segítségük ellenszolgáltatásaként - olyan témák kerülnek előtérbe, amelyekben az adott gyógyszergyárak érdekeltek; a helyi tudományos rendezvények látogatottsága pedig - sajnos - többnyire nem megfelelő . .

5. egyéni továbbképzések révén? ugyancsak kevesek számára megvalósuló lehetőség, s többnyire szűk érdeklődési területre korlátozódik (céljának megfelelően!)

Az eddig felsoroltak lényegében a „passzív” ismeretszerzés lehetőségei, hatásfokuk a „források minősége” mellett elsősorban attól függ, hogy mennyire érdeklődünk, milyen mértékben figyelünk az elhangzottakra.

6. az „aktív” ismeretszerzés lehetősége, az egyéni érdeklődésen alapuló rendszeres önképzés, továbbképzés - ami viszont kifejezetten időigényes, és megfelelő könyvtári háttér nélkül elképzelhetetlen. Az egyre emelkedő könyv- és folyóiratárak mellett és miatt ma már egyre kevesebb orvos rendelkezik modern könyv- és friss folyóirat-állománnyal. Példaként, kommentár nélkül: kórházunkban a belgyógyászati osztályokon dolgozó orvosok közül nem éri el a 10%-ot azoknak az aránya, akik előfizetői az Orvosi Hetilapnak...

Egy kis visszpillantás a múltba: A könyvtár tisztelete és szeretete általános és közepiskorban alakult ki bennem, szülővárosomban, Sárospatakon; a Refor-

mátus Kollégium Nagy-könyvtára, olvasóterme második otthonommá vált. Fia-tal orvosként a DOTE I. Belklinikájának a könyvtára további meghatározó élményt jelentett. Emléke ma is úgy él bennem, mint egy szent hely, egy templom (a maga csendjével, nyugalomával), zárható, de soha be nem zárt (!) szekrényekben, öreg és modern szakkönyvek, folyóiratok, lenyűgöztek, megfogtak, örök életre „elcsábítottak”, a szakirodalom olvasásának rabjává tettem, s ez a rabság még ma is tart... Akit a könyvtár illata, atmoszférája megfogott, valahogy úgy jár, mint a vasúttal kapcsolatosan Moldova György vasutas, „akit a mozdony füstje megcsapott”... Később a II. Belklinika tagjaként a DOTE Központi Kenézy Könyvtárának lettem csaknem mindennapos látogatója. Akkori főnőköm, ma már jó barátom, Rák Kálmán professzor úr példája ebből a szempontból is meghatározó volt. Akkor még akartunk és tudunk is időt szakítani a rendszeres olvasásra, ami naprakész tájékozottságot eredményezett, valamint egy olyan tájékozódási gyakorlat, olvasási technika kialakulásához vezetett, ami ma is segít a folyóiratok tanulmányozásában.

Természetesen tudom, hogy a könyvtárak, így az orvosi könyvtárak is azóta rengeteget változtak. A nyomtatott sajtó mellett megjelent és egyre inkább tért hódít az elektronikus sajtó és az elektronikus kommunikáció, az eredmények közzétételének leggyorsabb módja, az elektronikus úton történő publikálás. A helyben olvasást felváltja a kölcsönzött folyóiratok otthoni olvasása, ami egyre több orvos számára az otthoni Inter-

net-használatot is jelenti.

Az elektronikus könyvtárrá válás orvosi könyvtáraink jövője és egyben sorsa is, de meg kell maradjanak a klasszikus könyvtári feladatok is, a klasszikus és a modern funkcióknak egyensúlyban kell maradniuk!

Miért, milyen céllal olvassunk?

1. a gyógyító munka minél eredményesebbé tétele, a betegellátás korszerűségének és hatékonyságának fokozása érdekében, amit alapvetően saját lelkiismeretünk is megkövetel,

2. tudományos munka (előadások, közlemények összeállítása) érdekében

ad 1. Elegendő-e csak a saját szakterületünk, netán azon belül is csupán szűkebb érdeklődési területünk fejlődésének, újabb eredményeinek a követése? Nem! A különböző szakágakon belüli folyamatos specializálódás, az újabb szubdiszciplínák kialakulása megítélés szerint egyre inkább megköveteli, hogy a belgyógyásznak a szó valódi értelmében medicus universalisnak kell maradnia (vagy, ha még nem késő, azzá kell válnia), ugyanis kell legyen egy kórházban valaki, aki a beteg ember valamennyi baját bizonyos szinten át tudja tekinteni és meg tudja érteni!

Mit olvassunk tehát?

Minden kórházi orvosnak, de a belgyógyásznak kiváltképpen ajánlott az Orvosi Hetilap, Orvosképzés, Orvostovábbképző Szemle, Lege Artis Medicinæ és a Gyóyszereink (utóbbit ingyen megkapjuk) rendszeres tanulmányozása, valamint a családorvosok továbbképzését szolgáló lapok közül a Medicus Universalis, Medicus Anonymus, Házi orvos Továbbképző Szemle (ugyancsak ingyen megkapható) és a Praxis olvasása. Tudnunk kell, hogy mi az,

aminek az ismeretét a területen dolgozó családorvos kollégáktól elvárjuk, a tőlük számonkérhető ismeretekkel nekünk is tisztában kell lennünk!

Szakorvosoknak, ráépített szakképesítéssel rendelkezőknek saját szakterületük folyóiratainak a rendszeres olvasása elengedhetetlen, e folyóiratok némelyikét társasági tagdíj fejében mindenki megkapja.

A hazai folyóiratok rendszeres olvasása azonban nem elegendő, a külföldiek

közül (könyvtárunk állományát figyelembe véve) valamennyi kórházi orvosnak, különösen pedig a belgyógyászoknak ismerniük kell a Lancet, BMJ, New England Journal of Medicine, JAMA és a DMW számaiban megjelent újdonságokat is, míg a szakorvosoknak, a ráépített szakképesítéssel rendelkezőknek ezeken kívül természetesen saját specialitásuk lapjait is folyamatosan olvasniuk kell. Ez utóbbiakkal a relatíve többet és a keveset olvasó szakmák képviselői is jól el vannak látva könyvtárunkban. Kölcsönzés révén a könyvtárunknak nem járó folyóiratok, vagy azok tartalomjegyzéke is beszerezhető.

ad 2. A tudományos munka elősegítését célzó tájékozódás kérdése bonyolultabb. Az orvosi könyvtárakkal szemben támasztott igények és elvárások ezen a területen a legnagyobbak, ugyanakkor ezek változtak a legtöbbet. Ma már jogos elvárás egy orvosi könyvtárral szemben, hogy ne csupán a saját állo-

mányából, hanem az elektronikus úton hozzáférhető dokumentumokból, adatbázisokból is gyorsan, és pontosan kapjunk adatokat.

Az irodalomkutatás módszerei gyökeresen átalakultak! Többek véleménye szerint "a manuális irodalomkeresést ma, az elektronikus kommunikáció korában a szakírók és az informatikus szakkönyvtárosok egyaránt elavultnak tartják és egyre ritkábban, fanyalogva végzik".

A hazai szakirodalom kutatásának az alapja a Magyar Orvosi Bibliográfia, ami 1957-től magyarul, 1961 óta pedig már angolul is rendelkezésre áll, elektronikus adattárában 1990-től kereshető a hazai szakirodalom.

A külföldi szakirodalom a világ legjelentősebb orvosi adatbázisa, a MEDLINE alapján kutatható. Tudnunk kell azonban, hogy csupán az 1966 után, angolul közétett publikációkat veszi számba; kevesek számára ismert és hozzáférhető az OLDMEDLINE, ami az 1958-1965 között megjelent angol nyelvű publikációk tára.

Az igény szerint kérhető témafigyelés nagy segítség egy-egy szűkebb téma után folyamatosan érdeklődő kutató számára.

Az Internet kérdését csak futólag említettem. Nagy és megoldatlan kérdés, hogy mi kerül fel egy honlapra, ki mit kíván publikussá tenni ilyen módon? Számos motiváló tényező lehet (és működik is), a szakmai folyóiratokban megjelenő közlemények lektoráltak, az Internet által terjesztett ismeretanyag azonban nem. Fontos "forrás", de teljes körű, megalapozott tájékozódásra nem alkalmas, a legújabb információkra azonban felhívja a figyelmet.

Az ismeretszerzés céljának didaktikus okokból történő e két külön gondolatkörben

történő tárgyalása a valóságban gyakran összemosódó folyamat. Egy tervezett, szünetelő közlemény szerzőjének már a munka elkezdése előtt ismernie kell(ene) a kérdés alapvető irodalmát, s az sem vitatható, hogy szakmai, irodalmi tájékozottság birtokában tudjuk többnyire könnyen felismerni, hogy mi is az új, a szokatlan, az eddig nem, vagy másként ismert, azaz mivel érdemes foglalkoznunk, miről is érdemes írunk! Az általános irodalmi tájékozottság tehát a tudományos munka szempontjából is nélkülözhetetlen.

Összefoglalva elmondható, hogy könyvtárainkban minden olyan rendszernek meg kell adni a kellő megbecsülést és a működési lehetőséget, ami tudást közvetít, de a könyvtári szolgáltatások szintjének emelésére, az olvasók, a "felhasználók" igényeinek a kielégítésére a technikai eszközöket csak az egyéb, a klasszikus könyvtári szolgáltatások biztosításával együtt szabad alkalmazni! A könyvek, folyóiratok olvasásra valók, azokat kézbe kell venni, lapozni, böngészni, olvasni kell. Ezt az élményt és az így nyert információt semmi nem helyettesítheti, semmi nem pótolja. A számítógép vibráló képernyőjén megjelenő szöveg, a szükséges egész helyett csupán a mindig csak egy részt megmutató monitor sem!

Nem marad más hátra, minthogy a felhasználók nevében köszönetemet fejezzem ki könyvtárunk valamennyi munkatársának, hogy nagy szakértelemmel, fáradhatatlanul, mindig mosolyogva állnak rendelkezésünkre (van mit tanulnunk tőlük!), és önzetlen munkájukkal segítik szakmai előrehaladásunkat és tudományos ténykedésünket!

Jakó János dr.

Jobbak leszünk?

„Jobbak leszünk egy kis boldogságtól, de farkasokká válunk boldogtalanul”

Strindberg

Valahol Európában, avagy hogyan lehet néhány órára elfelejteni mindent.

Nagy előkészület előzte meg a 2003. december 17-ei előadást a Mandala Dalszínház előadásában. Mint a MÁE (Magyar Ápolási Egyesület) elnöke, úgy gondoltam, hagyományunkat folytatva, karácsonyi meglepe-

kat is sikerült „megfertőzni”. Az előadás csodálatos volt, öröm volt nézni, ahogy a dolgozók elhagyták a színháztermét, látva a boldog arcokat és felszabadult tekinteteket.

Kezdeti félelmeimet teljesen elfújta a szél, hiszen mit is tudtunk volna ettől nagyobb ajándékot adni az ünnepekre a dolgozóknak. Együtt tölthetnek egy csodálatos estét a családjuk és kollégáik társaságában. Igen hosszú volt az előadás és mivel gyerekek is voltak, gon-

Nem kell várni egy nagy tragédiáig, hogy rádöbbenjen minket arra: Elmegyünk egy-

Humánpolitikai Igazgatóság 20.000 Ft-os támogatása nélkül, amit ezúton szeretnék a

más mellett, pedig egy mosoly, egy simogatás, egy kedves szó, szeretetteljes gondoskodás, vagy egy kis odafigyelés -és a napfény újra beköltözhet a szívünkbe. A gyerekek tiszta őszinte szeretete még inkább alátámasztotta ezt. És nekünk,

dolgozók és magam nevében megköszönni.

Nem utolsó sorban szeretném megköszönni mindazon szervezőknek, akik segítettek abban, hogy az információ eljusson mindenkihez. Munkájukkal hozzájárultak az előadás létrejötté-

tésként az egészségügyben dolgozóknak az ünnep szebbé tétele jegyében újabb előadást szerveztem.

Két dolog volt, amitől féltem, maga a darab és az, hogy az ünnepek miatt lesz-e elegendő érdeklődő. A talvalyi tapasztalat már némi biztonságot adott, de a félelem azért megmaradt. Maga a darab témája nem éppen vidám, és az élet sötétebb oldalát tárja fel. Szerencsére a kétségek szertefoszlottak, hiszen több mint 250 ember volt kíváncsi rá. Eljött a nagy este, az ünnepek hangulatában. Még a légkör is misztikusabbá vált. Igen nagy öröm volt, hisz a régi, megszokott arcok mellett újakat is láttam. Szerencsére máso-

doltam nyugósek lesznek, de úgy elszállt az idő, hogy magam is elcsodálkoztam. Szinte érezni lehetett a csendet, ami azt jelentette, mindenki feszülten figyelt. Megkérdeztem a gyerekeket nem fáradtak-e, de csak azt a választ kaptam „én ugyan nem” és szeretnék máskor is jönni. „Ugye tetszik szólni máskor is a mamámnak”. Úgyhogy nincs megállás és megfogalmazódott bennem a következő előadás szükségyszerűsége. Nagyon örültem, hogy ez a darab került megtekintésre, hiszen sok érzést indíthatott meg bennünk az ünnepeket várva. Az előadás alatt bennem már megfogalmazódott milyen üzenetet hozott el nekünk.

akik olyan sok terhet cipelünk nap mint nap, sokat jelentett lelkileg. Ha egy kicsit is, ha egy pár órára segített kikapcsolódni és a nehéz terheket elfelejteni, ezért már megérte.

A Magyar Ápolási Egyesületnek ez a szép estéje nem jöhetett volna létre, ha nem szervezem meg, valamint a

hez és sikeréhez. Szeretném megköszönni a Matrix vezetőnek Jósvai Mihálynénak, hogy munkámat támogatja és segíti. Bízom benne, hogy közös erővel ezt a hagyományt tovább tudjuk folytatni.

Djogniné Gresó Judit
MÁE elnöke

Érzékenyek oltalma

Vírusfertőzések idején

A 95.000 élveszületett csecsemők mintegy 8-9 százaléka idő előtt jön világra. A koraszülöttek számára az egyik legfenyegetőbb veszélyforrás az októbertől március végéig támadó RS vírus okozta légúti fertőzés. A babák említett csoportjában az ismételt kórházi felvétel esélye tizennégyszer nagyobb, mint az időre születettekénél – mutatják a statisztikai adatok.

OLTÁS

A fertőzés egészséges csecsemőknél "csak" egyszerű meghűlési tüneteket okoz, és a picik gyorsan meggyógyulnak, ám mindazon esetekben, ha a baba különösen kis súllyal jött világra, koraszülött volt, vagy csecsemőkorában műtéten esett át, és légzési rendellenesség miatt korábban esetleg már volt lélegeztetőgépen, a szülők konzultálnak a gyermekorvossal az aktív védőoltásról.

Az RSV-fertőzés megelőzésére alkalmas oltóanyagot a gyermeket kezelő Perinatális Intenzív Centrum (PIC) orvosának kell kérelmeznie, az igényléshez kórházi igazolásokat csatolva. Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium és az OEP 2002. dec. 10-től érvényes engedélye alapján, a különösen veszélyeztetett babák (születési súlyok 1000 gr. alatt volt, BPD-sek, s 90 napon át oxigénkezelésben részesültek) köréből 40 ingyen juthat a védőoltáshoz. A kiválasztás szigorúan meghatározott szakmai

kritériumok alapján történik – az illetékes centrum dönti el, hogy az osztásra szoruló koraszülött fokozottan veszélyeztetett-e, vagy sem. Addig is azonban, amíg a rizikócsoporthoz tartozó összes tagja számára elérhető lesz, mindenki számára megmarad a megelőzést igen hatékonyan szolgáló megoldás: legalább a kritikus időszakokban a csecsemőt tartjuk távol a gyermekintézményektől, a zárt, dohányfüsttel szennyezett, zsúfolt helyektől.

Szükséges-e vizet adni a kizárólagosan szoptatott csecsemőknek?

Újabb vizsgálatok egyértelműen bizonyítják, hogy még a forróéghévi klímában is szükségtelen vizet adni a szoptatott csecsemőknek. A csecsemők veséje elégtelen folyadékellátottság esetén képes vizelet mennyiségének csökkentésére. Ebben az esetben kis mennyiségű, 1200 mOsm/l-t meghaladó ozmolaritású vizelet képződik. Ezt a megfigyelést alkalmazták Argentínában, Peruban, Indiában, azokban a vizsgálatokban, melyekben a kizárólagosan szoptatott csecsemők vizeletének ozmotikus nyomását határozták meg a folyadékellátottság jellemzésére. Az eredmények egyértelműen igazolták, hogy a vizelet jellemzői a normál tartományban maradtak, még ilyen klímán is, demonstrálva ezzel, hogy a gyermekeknek nincsen szükségük víz, vagy gyógytea adására.

Dr. Dolinay Tamás

Szülészeti és Perinatológiai Aneszteziológiai Társaság X. Kongresszusa

2004. március 26-27.

(Nyíregyháza, Kodály Zoltán Általános Iskola)

A Szervező Bizottság nevében tisztelettel meghívjuk Önöket 2004. március 26-27-ére a Szülészeti és Perinatológiai Aneszteziológiai Társaság (SZPAT) jubileumi X. Kongresszusára, melynek rendezési jogát a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Jóna András Kórház Szülészeti-Nőgyógyászati Osztálya kapta meg.

A rendezvényen lehetőséget biztosítunk az orvosok tevékenységét segítő szakdolgozók részvételére és aktív szereplésére. Körükben pályázatot hirdettünk meg, melynek első három helyezettje pénzjutalomban részesül. Az I. díj 50.000,- Ft, a II. díj 30.000,- Ft és a III. díj 20.000,- Ft. A nyertes pályamunkák prezentálására lehetőséget biztosítunk a rendezvény ideje alatt.

A rendezvény fő témája:

Késői terhességi toxemia (EPH-gestosis) szülészeti, perinatológiai és aneszteziológiai vonatkozásai. Szülési fájdalomcsillapítás, anesztézia aktuális kérdései.

Részvételi díj:

	2004.02.28-ig	2004.02.28. után
Orvosok:	10.500,- Ft	12.500,- Ft
Szakdolgozók:	5.500,- Ft	7.500,- Ft
Kísérők:	7.500,- Ft	9.500,- Ft

A részvételi díj tartalmazza a tudományos programon való részvételt, az ebédet, a kávészünetekben a fogyasztást, a március 26-i fogadáson való részvételt (Hotel Korona, 20 óra), a névkitűzött, a kongresszus kiadványait.

A kísérők részvételi díja magába foglalja az ebédet, a kávészünetekben a fogyasztást, a névkitűzött és a fogadáson való részvételt.

A rendezvény pontszerzővé tétele az orvosok és szakdolgozók részére folyamatban van.

Jelentkezési lap beszerezhető:

Dr. Ágoston Bertalan

szülész-nőgyógyász főorvos

Tel.: 42/465-666/1859

e-mail: agoston.bertalan@chello.hu

Orosz Lászlóné

kongresszus szervező • Tel.: 42/501-100

e-mail: maria@antsznyir.hu, formar@axelero.hu

Szeretettel várjuk Önöket!

Dr. Ágoston Bertalan

szülész-nőgyógyász főorvos

Egészséges Életkezdés

Tisztelt Tudományos ülés!

Orosz Zoltánné:

Előadásunkban beszámolunk egy kezdeményezésről, mely az Egészségügyi Világszervezet Európai irodája által támogatott egészségfejlesztési „pajlot sztadi”.

Szervezője a Nyíregyházi Megyei ÁNTSZ egészségfejlesztési osztálya.

Célcsoportok dohányzó kismamák.

Az egész élet folyamán hangsúlyozott, de talán ebben az időszakban legfontosabb az egészséges életmód, egészséges életmódra nevelés és az ez irányú széleskörű felvilágosítás.

Szakmai team létrehozását megelőzően, széleskörű konferencián vettünk részt, amit két napos felkészítés követett. Megtörtént az előkészületek háttéranyag összeállítása, az értékelés módszereinek kidolgozása.

A Jósa András Megyei Kórház Szülészeti Nőgyógyászati Osztály terhespatológiás részlegén ezt követően megkezdődtek az előkészületek a csoportos foglalkozások elkezdéséhez.

A program célja a dohányzástól való lemondás, elsődlegesen a terhesség és szoptatás alatt, illetve a teljes leszoktatás.

MOTTO: Egészséges Életkezdés MINDENKINEK.

A csoportot vezetőik: a védőnő, szülésznő, mentálhigiénés asszisztens és az ÁNTSZ egészségnevelő szakembere közösen állította össze a foglalkozások tematikáját.

A témakörök mind elméleti, mind gyakorlati témát érintettek.

A foglalkozások behatárolt előre megbeszélte ideig tartottak, figyelembe véve a személyes kéréseket.

A csoport struktúrája nyitott volt, az érdeklődők bármikor bekapcsolódhattak a programba; így alakult, hogy 4-20 fős létszámot regisztrálhattunk.

A cél kitűzése az első foglalkozáson történt a továbbiakban emlékeztető volt az előzőket illetően, ez elősegítette a később bekapcsolódó kismamát, a csoportba való beilleszkedésébe.

Folyamatosan nyomon követtük a csoport tagjait, megkülönböztetett figyelmet fordítottunk személyük és terhességük iránt.

Igyekeztünk érzelmi síkon erősíteni személyiségüket, ezáltal is megkönnyítve a hospitalizált környezet elviselésének nehézségeit.

Tudatos figyelem irányítása a saját és fejlődő magzatuk biztonságára, egészségére, egészségmegőrzésére.

A csoport vezetői saját munkaterületükön végzett mind gyakorlati, mind elméleti információk átadására igyekeztek figyelmet fordítani.

A humánus szemlélet jegyében folytatott munka eredményezte, hogy a kismama és általuk oly kedvesen nevezett pocaklakó központi szerepet kaphasson.

Técsy Ágnes:

A Szülészeti - Nőgyógyászati Osztály védőnőjeként tagja voltam az Egészséges Életkezdés című program teamjének. Munkánk során világossá vált számomra a kismamák részéről az az igény, miszerint szükség van egy olyan folyamatos foglalkozássorozatra elindítására, melyben elméleti és gyakorlati információkat, tapasztalatokat kölcsönösen megoszthatunk egymással.

Tapasztalatunk szerint nemcsak kórházi intézményben fontos ez a szemlélet, hanem védőnői munkánk során mindenhol hirdetni kell, megvalósulása érdekében pedig cselekedni.

Védőnőként egyedülálló lehetőségeink vannak egészségmegőrzési ismeretek egyedi szempontokat is szem előtt tartó átadására, gondozottaink és családtagjaik tekintetében egyaránt. Ez a program a védőnői gondozás színterein megvalósítható.

A program fő célja egy egészséges életkezdés lehetőségének biztosítása az utód számára.

Egy tanulmány szerint, amit kolleganőnknek, Hudák Csabáné szülésznő diplomamunkája tartalmazott, 40 megkérdezett kismama közül 26 dohányzott terhessége alatt. Százalékban kifejezve ez 65%. A magzatok minden egyes esetben szomatikus retardációban szenvedtek.

A dohányzó várandós veszélyezteteti saját és születendő gyermeke egészségét, melynek következményeként gyakoribb a vetélés, koraszülés, retardatio, perinatalis, ill. a csecsemőhalálozás.

A magzati szomatikus retardatio súlyossága arányos a dohányzó kismama cigaretta fogyasztásának mértékével. A dózis-, és időfüggés a magzatra is érvényes: minél többet és minél hosszabb ideig dohányzik a terhesség ideje alatt, annál veszélyeztetettebb a gyermeke.

Ebből egyértelműen következik, hogy a terhesség alatt kifejezetten ellenjavallt a dohányzás még a legcsekélyebb mértékben is.

A születendő gyermek egészségét azonban nemcsak a dohányzás, hanem egyéb anyai életmódtényezők is befolyásolhatják.

Mindezekből levonható, hogy bár az anyák tisztában vannak az egészséges életmód összetevőivel ill. az anyai életmód gyermekük egészségére gyakorolt hatásával, saját maguk részére sem betartani, sem pedig elfogadni nem tudják, pszichésen könnyebb azonosulni azzal, ha saját magukat nem sorolják a felelőtlenül élő várandósok körébe.

A dohányzástól való leszokás az egyik legfontosabb lépés, amelyet egy dohányos a saját és magzata egészségének érdekében tehet.

A program célja:

Aktív segítséget nyújtunk azoknak a várandós anyáknak, akik felvilágosítás birtokában megismerve problémáikat, változtatni kívánnak nem egészséges életmódjukon. Pl.: a dohányzástól való leszokás, mely aktív segítségnyújtás nélkül, nem sikerülhet.

A születendő nemzedék teljes értékű emberként képes legyen a társadalom hasznos tagja lenni

Tájékoztatni a terhest a magzat egészséges fejlődéséhez szükséges életmódról, táplálkozásról

Felvilágosítani a várandósokat a káros szenvedélyek okozta magzati károsodásokról

Anyaság felelősségének erő-

sítése, családközpontú szemlélet kialakítása

A család bevonásával testi-leg és lelkiileg felkészíteni a szülésre

Hospitalizáció mértékének csökkentése, komfortérzés biztosítása

Elméleti és gyakorlati ismeretek átadása, hiányos ismeretek kiegészítése.

Orosz Zoltánné:

Mint mentálhigiénés asszisztens, úgy gondolom az anyaság érzése egy foglalkozás központi témája lehet.

Az anyaság a nők számára nőiességük beteljesülése. Régebben a többgenerációs családokban a hagyományok és a tapasztalt nőrokonok jelenléte segítette a kismamát. Napjainkban megváltozott a család struktúrája, ezáltal meg kell találni azt a lehetőséget, hogy ezt a hiányt pótoljuk, a szülők igyekeznek tudásukat külső forrásokból fejleszteni, a sok-sok információ több ok miatt is megnehezíti az anyák és az apák, egyaránt a szülők életét: egyrészt nem ritkán ellentmondanak egymásnak a könyvekben olvasható tanácsok, ami elbizonytalanítja, szorongással tölti el a szülőket, másrészt a sok tudás lehalkíthatja az ösztönök szavát.

A szülővé válás a legnehezebb lélektani és érzelmi feladatok egyike. Akik szülővé válnak, végrehajtanak egy nemzedéki váltást.

Az értelmi és vele párhuzamosan érzelmi síkon folyó foglalkozásokat sikeresen zártuk.

Az egészségügyi intézményekben igen szűk lehetőség adódik ilyen formában és ilyen team munkára. A feladat mindünk számára ösztönző volt, a közös cél, inspiráló, az új lehetőség pedig kihívás.

Munkánk akkor lesz eredményes, ha elérjük hogy az "egészséges életkezdés" mindenkinél életcélja legyen. Ez az emberiségnek a legfontosabb feladatai közé kell tartozzon.

Az előadás 2003. szeptember. 12-13-án megrendezett Országos Szülésznő Konferencián hangzott el. Az üléselnökök elismerésük jeléül, különdíjjal jutalmazták.

In memoriam Dr. Kovács Lenke

Dr. Fogarasi Lászlóné Dr. Kovács Lenke Debrecenben született 1938. augusztus 31-én. Édesapja 1942-ben meghalt egy vasúti balesetben.

Édesapja halála után törvénytelen gyámjaként nagynénje Kovács Júlia tanítónő nevelte. Valójában azonban három nagynénje nevelte nagy szigorúságban és nagy-nagy szeretetben.

Tanulmányait a "Dóczy"-ban kezdte ami az államosítás után a Kossuth Egyetem gyakorló iskolája lett. Ahogy egy pedagógus családban illett a városi "Zenedében" zongorázni is tanult. Szorgalmas, jó tanuló volt.

1956-ban a Kossuth Gimnáziumban érettségizett és felvételt tett az Orvostudományi Egyetemen, ahová fel is vették. 1962-ben avatták orvos doktornak. Az akkori szokás szerint pályázat helyett központilag irányították a nyíregyházi KÖJÁL higiénikus állására, ahonnan átkerült a laboratóriumba.

1964-ben kötöttek házasságot Fogarasi Lászlóval és 1965-ben megszületett első gyermekük Szabolcs.

1967-ben szakvizsgázott laboratóriumi ismeretekből. Ezt a munkáját olyan lelkiismeretesen és szakmai színvonalon végezte, hogy a debreceni KÖJÁL-ban is elismeréssel emlegették. 1968-ban megszületett második gyermekük László. Lelkiismeretesen és magas szakmai színvonalon végezte munkáját, de nem elégtette ki, mert hiányzott az emberek, a betegek közvetlen közelsége. 1970. június 15-én pályázat után kikéréssel átkerült a Szemészeti Osztályra.

Rendkívüli szorgalmával, munkabíráásával és szelíd emberségével nagyon hamar beilleszkedett az új közösségbe. Akkor még nagyon kevesen voltak és hamar beosztottuk másod ügyeletnek, majd önálló ügyeletnek.

Családi életük is példás volt. Férje és két gyermeke gyakran meglátogatták ügyeletben. Öröm volt látni azt a szeretetet és boldogságot, amivel körülvették egymást.

Jó szemű, jó eszű, biztos kezű és nagyon szorgalmas orvos volt. 1973. december 18-án szakvizsgázott szemészetből.

Ezután még többet dolgozott nagy odaadással. A társadalmi munkából is kivette a részét. Volt szakszervezeti bizalmi, majd tagja lett a kórház Munkaügyi Döntőbizottságának. Munkatársai becsülték, szerették. Akin tudott segített. Betegei rajongtak érte. Soha senkit nem bántott. Családiás légkör uralkodott körülötte.

A 80-as évek legvégén nagyon megváltozott. Egyre zárkózottabbá vált. Csak nagyon kevesen tudtuk, hogy e mögött rendkívül sok szenvedést, gerinc és ízületi fájdalmat okozó csonttritkulása áll.

Nem tudta elviselni ha sajnálták ezért senkinek nem panaszkodott.

Állapota annyira súlyosbódott, hogy 1991.február 28-án leszázalékolták és rokkantsági nyugdíjba helyezték.

Ezzel szinte teljesen megszaktadt a kapcsolata szeretett osztályával. A gyógyszerek, valamint a szakszerű és kitartó gyógytorna hatására betegsége megállapodott. Úgy érezte, hogy még javult is.

Ezzel kedélye is helyreállt. Boldog volt családja – főleg unokái körében.

Másfél éve újabb megpróbáltatás, újabb betegség tört rá, amit hőiesen viselt, de ez már teljesen felmorzsolta testi-lelki erejét és január 27-én érző, szerető szíve megszűnt dobogni. Szerető férjén, fiain, menyerein négy drága unokáján, anyósán és testvérein kívül a volt munkatársai a Szemészeti Osztály, a szakrendelés valamennyi dolgozója és a kórház vezetői fájó szívvel búcsúzik tőle.

Drága Lenke!

Mindannyian porból vétettünk és porrá leszünk.

Tőled most elbúcsúzunk, de Te élni fogsz az emlékezetünkben amíg mi élünk.

Adjon neked könnyű álmot és békés nyugalmat a nyíregyházi temető földje.

Isten áldjon meg!

Dr. Csüllög Ferenc
főorvos

Igen tisztelt családtagok, kedves kollégák, kedves gyászolók!

Nekem jutott az a szomorú feladat, hogy kiváló munkatársunktól, kedves barátunktól búcsút vegyek. Dr. Szatai Imre 1930. október 19-én született Földesen, Hajdú megyében. Az elemi iskola után került a cívisvárosba gimnazistaként, és ott érettségizett a nagy hírű Református Gimnáziumban. Orvosi hivatására a debreceni egyetemen készült fel, és 1955-ben summa cum laude ott avatták doktornak.

Első munkahelye ugyanott, a Kórélettani Intézetben volt. Erről így emlékezik: "Kesztyűs professzor intézetében dolgoztam. Jó sorsom volt, s ő jó mesterem. Azért jöttem el onnan és váltottam a röntgenre, mert nagyon elméleti volt a terület. Hiányoztak az emberek. Boncoltunk békát, preparáltunk nyúliszerveket, lehetett publikálni, fel és kitűnni, csak ember nem volt."

Vallomása így folytatódott: "Szeretem az embert, szeretem a beteget, főleg az öregeket és a kicsiket. Meghat a kiszolgáltatottságuk..."

A beteg emberekkel a klinikán radiológusként került szorosabb kapcsolatba, akiknek segítése érdekében igényesen és magas színvonalon alapozta meg röntgenológiai ismereteit.

Dr. Almásy György megyei kórházunk röntgenosztálya vezetőjének tragikus halálát követően 1968-ban került Nyíregyházára, ahol nyugdíjba menetelig látta el a megyei radiológiai szakfőorvosi feladatokat. Erre az aktív időszakára esett a megye röntgenkészülékeinek részbeni cseréje és a röntgen-diagnosztika fejlesztése. Lehetővé vált az angiográfiás vizsgálatok végzése, amit nagy lelkesedéssel és hozzáértéssel kezdetben csak ő maga csinált.

Ezzel az érfeletes módszerrel nagy segítségére volt a neurológusoknak, érsebészeknek, urológusoknak, és tüdőgyógyászoknak egyaránt. A kórház jelentős személyiségévé vált. 1971-ben néhány hónapig igazgatói feladatot is ellátott.

Közben országszerte is ismertté lett osztályának színvonalas tevékenysége. Tudta azonban, hogy minden új technikához új ismeret szükséges, ezért folyamatosan képezte magát. Széleskörű szakmai ismereteit szívesen adta át orvosainak, munkatársainak. Ő foglalkozott a DOTE azon hallgatóival és szigorlóival, akik szakmai gyakorlatukat a mi kórházunkban töltötték. Szeretett tanítani. Sok szakorvost nevelt. Ezen tevékenységeit ismerte el egyeteme akkor, amikor a címzetes egyetemi docens títullal tüntette ki. Én a szakma ré-

vén ismertem meg őt. Szívesen konzultált velem, volt közös publikációnk is. 1985-ben korengedéllyel váratlanul nyugdíjba ment. Nyugdíjaként került a kisvárdai majd a Sóstói úti kórházba, ahol a röntgendiagnosztikai munkát végezte. Kapcsolatunk ez-ideőtől fogva mélyült fokozatosan barátsággá, mindkettőnk nyugdíjas éve alatt. Meleg barátságát különösen akkor éreztem, amikor hét évvel ezelőtt ismételt kórházi kezelésre szorultam. Ma, amikor nem ritka dolog az, hogy egy lépcsőházban lakók nemhogy nem ismerik egymást, de még csak nem is köszönnek egymásnak, és az effajta elidegenedéstől néha még az egészségügyben dolgozók sem egészen mentesek, ajándék az olyan barát, mint amilyen Imre is volt. Ő a kollégáit - köztük engem is - betegágyuknál rendszeresen meglátogatta, sorsukat később is figyelemmel kísérte. Köszönöm neki.

Bensőséges szeretettel vette körül családját. Mintegy életfilozófiái örökségként szokta Ági lányának mondani: "Mindegy, hogy mit csinál, de ha bukfencez, akkor is csak egy lebegien a szemed előtt, hogy ezt te hittel csinálod, s a legjobbat akarod elérni. Mert bukfencezni is csak meggyőződéssel lehet." Szatai Imre mindig a legjobbat akarta, ilyen meggyőződéssel végezte egész életében munkáját.

Amikor végül már az intenzív osztályon feküdt, oda is elhozatta az aznap készült röntgenfelvételeket, és ott leletezte azokat.

Szabadidejében szívesen foglalkozott az irodalommal, sok költeményt tudott kívülről is. Rajongásig szeretett unokáival, Gergővel gyakran verselt. Halálos ágyán nekem még Ady-t idézett, és az utolsó mondatainak egyike az volt: Te is tudod, hogy egyszer a gyertyák csak égnek. Másnap értesültem halálhíréről. Megrendített. Most itt állunk hamvai előtt. Búcsúzunk.

Búcsúzik tőle felesége Lili, aki vel ebben az évben ünnepelték volna ötvenedik házassági évfordulójukat.

Búcsúzik tőle leánya Ági és családja, 93 éves édesanyja, rokonai, munkatársai, a Jósza András Kórház vezetősége, kollégái, volt betegek, tisztelői.

Az utóbbi években te általában így köszöntél el tőlem: "Szervusz Tibuka, Isten áldjon." Én most így búcsúzom tőled: Szervusz Imre. Isten veled.

Dr. Loós Tibor

**“Harang csendül,
ének zendül.
Messze zsong a
hálaének.
Az én kedves
kisfalumban
Karácsonykor
Magába száll
minden lélek.”**

Hagyományainkhoz híven – 2003. december 23-án – egy hideg téli délután, meleg szeretettel vártuk a kórház nyugdíjasait, hogy együtt ünnepeljük a karácsonyt.

Először lelkünket emelte magasba a kápolnában megtartott ökumenikus istentisztelet. A hívők számára valószínűsággá válik Isten emberszerető jósága, aki Fiát küldte hozzánk, hogy megváltson bennünket a bűntől, a rossztól, hogy boldoggá tegyen. Ezt a boldogságot áhítjuk

mindannyian hívők és nem hívők, fiatalok és idősek, - s ez válik valósággá karácsony ünnepén.

A feldíszített, gyertyafényes étteremben, csillogó karácsonyfa közelében folytattuk a programot. Együtt hallgattuk Andersen megható történetét a kis gyufaárus lányról - Berki Antal színművész kitűnő előadásában.

A humánpolitikai igazgató nő szívből szóló köszöntő szavait a Református Baráti Kör ünnepi műsora követte, s Magyar Mihály - intézményünk művészlelkű dolgozójának - szaxofonjátéka szí-

nesítette. A klub elnöke megköszönte három nyugdíjas - vezetőségi tag kiváló közösségi szervező munkáját, s könyvajándékot nyújtott át *Bartovics Jánosné*nak, *Havacs Margit*nak, *Széles Mihályné*nek.

Következett az ajándékcsoomagok átadása valamennyi jelenlévő nyugdíjas számára.

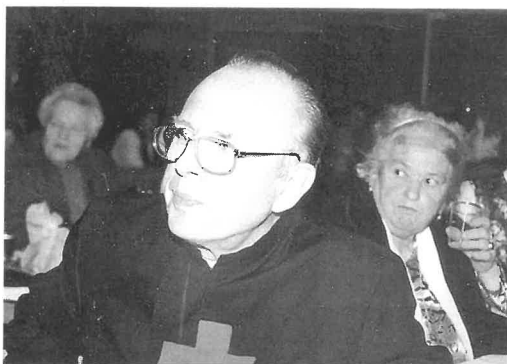
Kellemes érzés volt látni, hogy az egykori főnövérek, ápolónők, “pénzügyesek” - s más munkaterületek képviselői - milyen örömmel üdvözölték egymást. Beszélgettek a régi szép időről, felidézve emlékezetes eseteket, tisztelettel emlegetve híres “főnököket” - közben forró teát kortyolgattak, illatozó süteményt kóstolgattak, halgan szülő karácsonyi dalokat hallgattak.

Ezt tudjuk nyújtani kedves nyugdíjasainknak: szép ünnepi műsort, szerény ajándékcsoomagot a hétköznapi egyhangúságát - olykor magányát - feloldó szeretet közösséget, néhány óra boldogságot.

Látva a mosolygó arcokat, meghatódva mondogattuk, hogy megéri...

Megéri működtetni a klubot, szervezni a programokat, keresni a szponzorokat, hiszen sokkal többet is adhatnánk: megköszönve 30-40 év áldozatos munkáját.

Petrikovics Zsuzsanna, titkár
“Silver-kor” Nyugdíjas Klub

“Mert született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában”

/Lukács 2:11/

Kórházunk Szent Lázár kápolnájában a 2003-as év karácsonyának ünnepén újra Ökumenikus Istentiszteletet tarthattunk. Hisszük, hogy nem csak a borítékban kapott meghívó szavára, hanem a szívekben megszólaló csendes és szelíd jézusi hangra indultak sokan, hogy együtt ünnepelhessenek, és köszönjék meg Isten legnagyobb ajándékát a földre jött Megváltó Jézus Krisztust.

A négy történelmi egyház lelkészeinek részvételével lett még ünnepibb és testvéribb ez a nap.

A hívek együtt zenghették a liturgia jól ismert énekeit: “Mennyből az angyal...” és “Dicsőség mennyben az Istennek!”.

Az igehirdetés szolgálatát sokak öröme P. Dr. Anton Gots atya végezte, aki rengeteg elfoglaltsága mellett szívesen tett eleget kérésünknek, ezzel is bizonyítva mennyire fontos számára a kórházunkban folyó lelki munka.

A zsúfolásig megtelt kápolnában a megjelentek Fenyő Zsolt evangélikus testvérünk Istent dicsérő énekében gyönyörködhetek, és továbbgondolhatták Turmezei Erzsébet: Kérdez a gyermek című versének mottóját, melyben az “Ugye szereted?” feltett kérdés természetesen az ünnepelt Jézusra vonatkozott.

Az áldásvétele után a gyülekezet tagjai hagyományainkhoz híven meglepetés ajándékban részesültek a kijáratnál.

Ez ebben az évben egy dekoratív falinaptár volt, minden hónapra aktuális igei üzenettel.

Az együttörülés és együttünnepelés felemelő napja volt a december 23-i délután, ahol megélhettük, és reméljük, hogy meg is érthettük Simon András sorait, hogy karácsonyi ünneplésünk:

Több, mint ismétlődő Isteni – születésnap,
Több, mint csillogó ajándékok halmaza,
Több, mint szeretetszámlák pazar kiegyenlítése,
Több, mint ínyenc étek ünnepi asztala
Ez maga a csendben születő Isten

A szeretet teremtménye jelenléte: Jézus Krisztus

Závodny Mária, református lelkész

2003. KARÁCSONYA INTÉZMÉNYÜNKBEN

Mára már hagyománnyá vált, hogy a Humánpolitikai Igazgatóság Szociális Csoportja megajándékozza azokat a betegeket, akik a szeretet ünnepét a kórház falai között kénytelenek tölteni.

Karácsonyi rendezvénysorozatunk a Mikulás eljövételével kezdődött kórházunk I.-II. Gyermekosztályán, a Fül-Orr-Gégészet Gyermekrészlegén, valamint a Gyermekrehabilitációs Osztályán, ahol a Szociális Csoport szponzorai által felajánlott csomagokat kapták a kis betegek. A három helyszínen kb. 220 csomagot sikerült kiosztani. A gyerekek szemében izgalom és féltékenység tükröződött, amit a vidám műsornak sikerült oldani, s a jókedvű közös éneklés öröme mindannyiunkat jó érzéssel töltött el.

A rendezvénysorozat a karácsonyi ünnepekkel folytatódott, amelyet 2 helyszínen valósítottunk meg, szintén az I.-II. Gyermekosztályon és a Fül-Orr-Gégészet Gyermekrészlegén. Ezen osztályokon kb. 120 puzzle-t ajándékoztunk az osztályon fekvő gyerekeknek.

A kórház Szociális Csoportja nemcsak a betegekre, bennlévő gyerekekre gondolt, hanem azokra a kollégákra – kolleginákra is, akik esetében indokolt az ünnep előtti juttatás, hogy családjaik körében még ők is jobban megélik azt, hogy most is fontosak az intézmény számára. 2003. december 15-18. között 100 db csomagot adtunk át rászoruló dolgozóinknak, akiket a mátrixvezetők jelöltek ki. Ezek a csomagok tartós élelmiszereket (liszt, cukor, olaj, rizs, tészta, dzsem stb.) tartalmaztak.

Végezetül december 23-án 1200 fő kórházban fekvő felnőtt beteget ajándékoztunk meg, akik betegségük miatt nem tölthették ezt a szent ünnepet szereteteik körében.

A rendezvénysorozat műsorait előadták a Fiatal

tettek abban, hogy azon nemcsak célunk, hogy a karácsonykor a családjuktól távol lévő emberek, magány és elesettség érzésén enyhíteni tudtunk.

Kamilliánus Család Tagjai Ostoróczy Erzsébet és Kardos György vezetésével, a Tiszaszalkai Általános Iskola tanuló Balázs Éva vezetésével, és a Nyírszölösi Általános Iskola énektanára, Péter Istvánné.

Köszönjük azoknak a támogatóknak, munkatársaknak, iskoláknak, akik segí-

Támogatóink voltak:

Városi Önkormányzat Szociális, Egészségügyi és Lakásügyi Bizottsága Sóstói Patika

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnöke Dorcas Aid Hungary

Demeter Csaba, vállalkozó

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egészségügyi Bizottság Elnöke

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közlekedési Felügyelet

Tóth Péter, vállalkozó

Felső-Tisza-Vidéki Környezetvédelmi Felügyelőség Pták István, vállalkozó

Marso Kft.

Babolcsi Enikő, vállalkozó

Kamilliánus Rend

Vinnai Józsefné, magánszemély

Református Egyház Sotex Kft.

Magyar Vöröskereszt

ORTOprofil Kft.

Postabank és Takarékpénztár Rt.

Dunapack Rt.

Humantrade Gyógyszer-nagykereskedelmi Kft.

Bosnyák Bördíszmű

Carmo Suzuki

Szent Erzsébet Patika

Color-Pack Rt.

Arle Kft.

Munkatársaink voltak:

Bogár Csilla, Csáki Beatrix, Garbera András, Gégény Béláné, Herpay Gábor, Kovács Angéla, Magera Éva, Maros Rita, Nagy Viktória, Dr. Pazonyiné Balázs Zsuzsa, Petrikovics Zsuzsanna, Réti Henriett, Szabó B. Sándor, Szuhánszkiné Tomkó Emese, Vitkai Viktória, Závodny Mária, Zékány Szilvia, Zsurkai Lászlóné

**Mély tisztelettel
köszönjük:**

Magera Éva
szociális munkás

Ajándék a Szemészeti Osztály Gyermekek Szakrendelőjének

Régi vágyuk teljesült a járó beteg ellátás gyermekszemészetét látogató kisbetegek és az ott dolgozók számára. Mikulás napi ajándékként Molnár Ferenc Úr a Keresztényekért Alapítvány nevében televíziót ajándékozott a szakrendelő részére. A TV készülék segítségével lerövidíthető a hosszúnak tűnő várakozási idő és oldható a vizsgálatról való félelem.

Kívánjuk, hogy e nemes gesztus elérje célját, ezzel is segítve a szakrendelő dolgozóinak munkáját.

Beszámoló a foglalkozás-egészségügyi szolgálat munkájáról

A szolgálat a foglalkozás - egészségügyi ellátásra vonatkozó jogszabályokra és esetenként főigazgatói utasításokra alapozva végzi munkáját.

Három foglalkozás-egészségügyi szakvizsgálóval rendelkező szakorvos és egy foglalkozás-egészségügyi szakápolónő (későbbiekben kettő) látja el a feladatokat.

- Dr. Karró Margarita
- Dr. Bélteki Béla (szolgálatvezető)
- Dr. Ilosvai László

A szakápolónő Füle Csabáné nyolc órában áll a dolgozók rendelkezésére az 1329-es melléken.

A szolgálat fő feladata a dolgozók előzetes, időszaks, soron kívüli, záró orvosi alkalmassági vizsgálata.

Az időszakos vizsgálatokat ütemterv alapján végezzük, mely, a közvetlen munkahelyi vezetőkkel történő előzetes egyeztetés alapján készül.

Az alkalmassági idejéről írásos értesítést küldünk, jelezve mire van szükség a vizsgálatához.

Ennek eredményeként 2003-ban

- 242 előzetes
- 852 időszakos
- 128 soron kívüli
- 5 záró
- 748 egyéb vizsgálatot végeztünk.

260 főt vettünk gondozásba különböző egészségkárosodás miatt.

Alkalmassági vizsgálatokon kívül: 15 dolgozót látunk el hirtelen rosszullett miatt 403 főnél végeztünk szemészeti szűrést 1047

db H-B-VAX II. védőoltást adtunk, 447 fő befejezte az oltás-sorozatot. Oltási naplóba és központi adatbázisban rögzítettük.

A munkáltató kezdeményezésére, a dolgozók egészségének védelme érdekében HBs Ag, anti HBc, anti HBs szűrést végeztünk.

Ennek eredményeként, 950 dolgozó lett idáig leszűrve.

Az eredményeket kiértékeljük, rögzítettük és minden dolgozót kiértékelünk a szűrés eredményéről. Segítséget nyújtunk a biológiai kockázatbecsléshez.

Igyekszünk a jövőben is a szakma szabályainak megfelelően végezni a munkánkat.

Dr. Bélteki Béla

Foglalkozás-egészségügyi szakorvos

Kitüntetés. Mint lapunk más helyén már közöltük az Egészségügyi Minisztérium, rendkívüli helytállásukért Miniszteri Dicséretben részesítette az Iránban tevékenykedő Magyar Orvoscsoport tagjait. A kitüntetettek között van dr. Papp István Gyula, a Nyíregyházi Jósa András kórház I. sz. Gyermekosztályának kardiológus főorvosa.

Egy millió forinttal gyarapodott a Beteg gyermekekért alapítvány vagyona. A szép összeget dr. Vojnik Mária, a Család és Egészségügyi minisztérium politikai államtitkára adta át dr. Pintérné dr. Gönczi Ágnes főigazgató asszonynak és dr. Dicső Ferenc osztályvezető főorvosnak.

FOGLALKOZÁS-EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT

SZOLGÁLAT VEZETŐ: DR. BÉLTEKI BÉLA

A Jósa András Megyei Kórház dolgozói részére végezzük: előzetes, időszakos, soron kívüli, záró, munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatát és végzünk még gépjármű alkalmassági vizsgálatot.

Rendelési idő:

Hétfő:	7.30 - 11.30-ig	Dr. Karró Margarita
Kedd:	14.30 - 18.30-ig	Dr. Ilosvai László
Szerda:	7.30 - 11.30-ig	Dr. Bélteki Béla
Csütörtök:	14.30 - 18.30-ig	Dr. Ilosvai László
Péntek:	7.30 - 11.30-ig	Dr. Karró Margarita (Sóstói úti Kórház)

Foglalkozás egészségügyi szakápolónő: **Füle Csabáné**, szakápoló. 8 órában áll a dolgozók rendelkezésére! Telefon: 1329. mellék.

BŐRGYÓGYÁSZAT • Az STD betegeket gondozása

A szexuális úton terjedő betegségeket a szakirodalom az angol elnevezés rövidítésével jelöli: STD (Sexually Transmitted Diseases), melyek a 18/1998 (VI.3) NM járványügyi rendelet értelmében bejelentésre kötelezettek. A bejelentési kötelezettségnek a legfontosabb célja a betegségek terjedésének megelőzése, a betegek és veszélyeztetett kontaktusok időbeni felkutatása és kezelése.

Mi is a gondozás?

„A gondozás a járóbeteg ellátás legfejlettebb módszere; a gyógyító-megelőző intézkedések együttes alkalmazását jelenti. A gondozási módszerre az a jellemző, hogy az önként jelentkező beteg gyógyítása mellett nagy súlyt helyez a betegek felkutatására, rendszeres nyilvántartására, ellenőrzésére, élet- és munkakörülményeinek javítására.” (Új Magyar Lexikon)

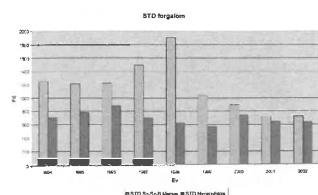
A bőr- nemibeteggondozóban kötelezően gondozandó az STD betegségek közül a:

- klasszikus nemibetegségek:
 - syphilis, - gonorrhoea,
 - HIV/AIDS
- egyéb STD betegségek
 - urethritis/cervicitis non gonorrhoea, - urogenitális chlamydia, - herpes genitális - condyloma acuminatum.

Alapkövetelmény az STD betegek kezelésében, hogy a szexuális partnereket lehetőleg egy időben kezeljük, megfelelő preventív szemlélettel az ide vonatkozó személyiségi és adatvédelmi törvények betartásával.

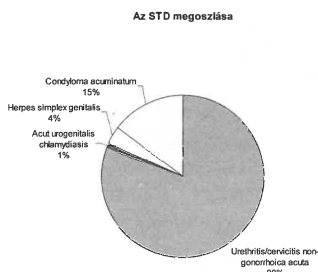
A kezelés és a gondozás eredményessége attól függ, hogy a szexuális partnereket minél rövidebb időn belül tudjuk felkutatni és kezelésbe, ill. preventív kezelésbe venni.

Az STD forgalom alakulásáról Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei adatok 1994-től állnak rendelkezésünkre. Az STD betegek nagy része a nyíregyházi bőr- nemibeteggondozóban kerül diagnosztizálásra és kezelésre. Az STD betegforgalom az új beteg forgalom 5-6 %-át teszi ki.[1.ábra]

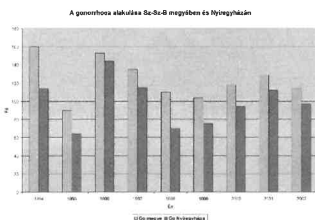

Amint az a diagramon látható, az STD nagy százalékát (80%)

non-gonorrhoeas urethritis teszi ki, 15 %-át condyloma acuminatum, és kis százaléka herpes genitális és chlamydia. [2.ábra]

Az 4. ábra a gonorrhoeas esetek alakulását mutatja 1994-től 2002-ig. Látható, hogy a gonorrhoeas esetek száma csökkenő tendenciát mutat. Amennyiben összehasonlítjuk a nyíregyházi és a megyei gonorrhoeas esetek számát azt láthatjuk hogy 90 %-át a nyíregyházi bőr- nemibeteggondozó kezeli gondozza.

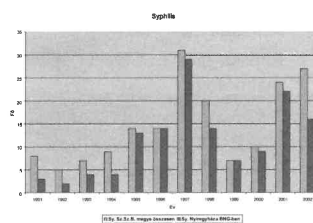
Az 5. ábrán láthatjuk Sz-Sz-B megye és Nyíregyháza syphilis eseteinek alakulását 1991 és 2002 között. 1991-ben a megyében 8 esetet regisztráltunk, amelynek száma évről évre egyre nőtt. 1997-ben "országos elsősk" voltunk. Ebben az évben sikerült egy éjszakai szórakozóhelyet (night-clubot) leszűrni. Nagyon sok volt a külföldi illegálisan hazánkban tartózkodó "hölgy". Sikerült ezek kontaktusainak nagy részét kezelésbe és gondozásba venni. 1997-ben 31 esetet kezeltünk illetve gondoztunk, ebből 29-et Nyíregyházán. 1998-tól 2000-ig a jó kontaktuskutatás eredményeképpen számuk fokozatosan csökkent. 2001-2002-ben számuk ismét növekedni kezdett. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye földrajzi fekvéséből adódóan Ukrajnából és Romániából áttelepült esetleg munkavállalás céljából hazánkba érkező állampolgárok kötelező szűrővizsgálatánál sok syphilis esetet szűrünk ki.

Mivel magyarázható a syphilis esetek növekedése?

- a szexuális magatartás világszinten változása;
- a nemibetegségek számának csökkenése következtében el-

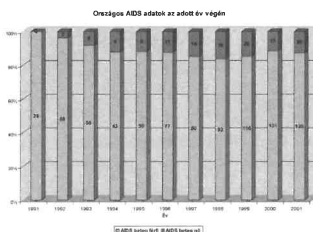
tűnt veszélyeztet;

- más betegségek miatt alkalmazott széles spektrumú antibiotikum kezelés bevezető tüneteket elfedő hatása.

Hogyan alakult a hazai HIV/AIDS helyzet?

A hazai HIV/AIDS járványügyi viszonylag kedvezően alakult. Az első HIV pozitív személyeket 1985 augusztusában, az első AIDS-es beteget pedig 1986 decemberében fedezték fel. A hazánkban regisztrált HIV pozitív személyek jelentős hányada nem magyar állampolgár. 72 %-a homo- biszexuális. A járvány korai periódusában az akkor nyilvántartott valamennyi hemofilias vizsgálatra került és 4,5 %-uk bizonyult HIV-pozitívnak. 1986 óta a hazai hemofiliasok között újabb HIV fertőzések nem fordultak elő.

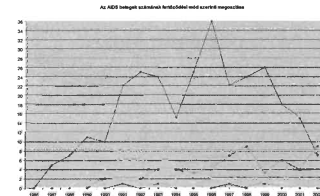
[6. Ábra] 2001-ig összesen 389 HIV-fertőzöttnél fejlődött ki AIDS és közülük már 231 meghalt. Mind a HIV-pozitív férfiak (66%), mind a HIV-pozitív nők (56%) többsége 20 és 39 év közötti korcsoportba tartozott, de az AIDS-esek között a legnagyobb arányban (30-39 éves korú férfiak fordultak elő.

Mi az oka, hogy az AIDS betegek száma fokozatosan növekszik?

- Széles rétegek elszegényedése - kriminalizálódás, - prostitúció, - drogkereskedelem,
- társadalmi értékek változása, fiatalok értékrendjének súlyos sérülése;
- szexturizmus;
- intravénás droghasználat terjedése;
- migráció, menedékesek, menekültek.

AZ AIDS betegek 71 %-a homo/biszexuális úton fertőződött

meg, de 1996 óta a heteroszexuális érintkezés révén fertőződött AIDS betegek száma is emelkedett. [7.ábra]

A gondozónő nemcsak az egyénnel foglalkozik, hanem emberek és intézmények hálójával, miközben a következő problémákkal kell megküzdenie.

- A fertőzöttségtől való félelem
- A diagnózistól való félelem
- Az átvitel módja - a fertőzés terjedésének megelőzése
- Veszélyes magatartásforma megváltoztatása
- Heves indulatok, érzelmi kitörések
- Társadalmi stigmatizáció, esetleg visszautasítás
- Egészségügyi és egyéb szolgáltatások hozzáférhetősége.

A diagnózis megállapítása és a beteggel történt közlése különféle reakciókat válthat ki. Nem lehet előre megjósolni. Egyesek „bátran” viselkednek, mások elvesztik önuralmukat. Sok esetben tagadás, vagy elutasító reakció történik.

Nagyon fontos a pillanatnyi helyzet felismerése, és a beteg kellő megnyugtatója. A betegnek mindig éreznie kell, hogy a legnagyobb empátiával és intimitással viseltetünk iránta. Tudatosítani kell, hogy bármikor betegségével kapcsolatban bármilyen problémájával fordulhat hozzánk.

A nyíregyházi bőr- nemibeteggondozóban 1986 óta napjainkig összesen 10 HIV pozitív beteget gondozunk, akik közül 5 AIDS beteg lett, az évek során három személyt elvesztettünk.

Az AIDS betegek gondozása speciális feladatok elé állítja a gondozónőt, mert a beteget élet végéig kell gondozni. Meg kell tanítani betegsége elfogadására, szükség szerint életmódja és szexuális szokásainak megváltoztatására. A gondozónő támasza kell, hogy legyen a betegnek családi, társadalmi, és szociális problémáinak megoldásában.

A gondozónő szomorú kötelessége a betegség utolsó stádiumában pszichésen támogatni a beteget az elkerülhetetlen elfogadására. **Dr. Együd Katalin**

Néhány jól sikerült válasz a baleseti kárbejelentőkből, a "Baleset oka" rubrikában:

1. Hazafelé tartva véletlenül rossz házba álltam be, és összeütöktem egy fának, ami az én kertemben nem volt.
2. A másik autó nekem ütközött anélkül, hogy ezt a szándékát előre jelezte volna.
3. Azt hittem, hogy az ablakom le van húzva, de aztán rájöttem, hogy nem, amikor kidugtam a kezem rajta.
4. Ütköztem egy álló kamionnal, ami a szembejövő sávban közeledett.
5. A teherautó a szélvédőn keresztül a feleségem arcába tolatott.
6. Egy gyalogos nekem jött, és az autó alá fektet.
7. A fickó elfoglalta az egész úttestet, jó néhányszor kikerültem mellette elűtöttem.
8. Lehúzódtam az út szélére, megláttam az anyósomat és nekimentem a vasúti töltésnek.
9. Abbéli igyekezetemben, hogy agyonüssek egy legyet, nekimentem egy telefonpóznának.
10. Egész nap növényeket vásároltam, majd hazaindultam. Amikor egy kereszteződéshez értem, egy sövény ugrott elő és megzavarta a látásomat, így nem vettem észre a másik autót.
11. Negyven éve vezetem az autót, de most elaludtam a kormány mellett és balesetet szenvedtem.

Gyarapodási jegyzék 2003.

Összeállította: Balogh Zsoltné

Idegen nyelvű könyvek:

Filetoth, Zsolt: Hospital-acquired infection
Hamdy, Freddie C.: Management of Urologic Malignancies
Kanski, Jack J.: Clinical ophthalmology
Kanski, Jack J.: Ophthalmology
Nosworthy, John H.: Neurological therapeutics
Rote Liste 2003
Tallis, Raymond C.: Brocklehurst's textbook of geriatric medicine and gerontology The European Health Report 2002
The World Health Report 2002
Wenzel, Richard P.: Prevention and control of nosocomial infections
Williams, J.D.: Infection in surgical Practice

Magyar nyelvű könyvek:

A fekvőbeteg- és a járóbetegszakellátás morbiditási adatainak felhasználási lehetősége a lakosság egészségi állapotának vizsgálatában
Arnold Csaba: Családorvoslás a gyakorlatban 1-2. köt.
Badtke, Gernot: Neurálerápia
Bakó Gyula: Farmakoterápia
Bálint Géza: Beszélgetések a reumáról
Balogh Endre: Sectiones articulationis genus
Barnes, Peter J.: Krónikus obstruktív tüdőbetegség
Bodzsár Éva: Humánbiológia
Cassuto, Jill-Patrice: A hepatitiszek
Connaughton, Mark: Koszorúér-betegek ellátása a coronari-aörzében
Czuriga István: Szívinfarktus utáni szekunder prevenció
Deutsch Tibor: Kibermedicina
Fekete Farkas Pál: EKG a gyermekkorban
Gachályi Béla: Klinikai farmakológia a gyakorlatban
Gerevich József: A drog-ambulanciák működése és hatékonysága
Gyenes Gábor: A coronaria angiographia és angioplastica kézikönyve
Gyulavári Tamás: Az Európai Unió szociális dimenziója
Heckl, Reiner W.: Rehabilitáció és betegápolás
Herold, Gerd: Belgyógyászat : orvosoknak, medikusoknak
Himerl-Wagner, Peter: Az egészségügyi intézmények menedzsmentje
Hirsch Tibor: Gyermekegyesítőgyógyászat és gyermekintenzív-terápia
István Lajos: Tromboembólia: a megelőzhető sorscsapás
Jávor Tibor: A nyelőcső, a gyomor, a nyombél betegségei és az étrend
Jefferis, David: Klónozás
Jurányi Róbert: Mikrobiológia és parazitológiai gyakorlatok
Kállai János: Új távlatok a klinikai pszichológiában
Kalyn, Wayne: A fájdalomcsillapítás enciklopédiája
Kapiller Zoltán: Kullancsok és zoonózisok
Kassai Tibor: Helminológia
Kiss János: Gastroenterológiai sebészet
Lencz László: A hagyományos kínai orvoslás
Mátrai Zsolt: Gyermekművelési esetek prehospitális ellátása
Németh György: Sugárterápia
Opie, L.H.: Gyógyszeres kezelés a kardiológiában 2003.
Parati, Gianfranco: A vérnyomás mérése a laboratóriumból a klinikai gyakorlatig
Pikó Bettina: Egészségszociológia
Pléh Csaba: Kognitív idegtudomány
Puskely Mária: Boldog Batyányi-Strattmann László
Réti G. Péter: A kéz röntgenvizsgálata
Rozsos István: Diabetes-láb
Sas Géza: Haemostaseologia: gyakorló orvosoknak
Stéger István: Klinikai ismeretek a gyermekgyógyászat köréből
Szalai László: Fülzúgás
Szalay Róbertné: Kórtani alapismeretek
Szebeni Ágnes: Belgyógyászati ultrahangdiagnosztika
Szikla Károly: Allergia
Szilvási István: A nukleáris medicina tankönyve
Szűcs Anna: Narcolepsia, ablak az alváásra
Takáts Annamária: Parkinson-kór és egyéb mozgászavarok
Telekes András: A daganatos fájdalom csillapítása
Ternák Gábor: Trópusi medicina
Thomka István: A mellkasi fájdalom

ÚJ KÖRLAP

A SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT JÓSA ANDRÁS KÓRHÁZ LAPJA

Felelős kiadó:
Dr. Pintérné dr. Gönczi Ágnes
főigazgató

Főszerkesztő:
Dr. Fazekas Imre

A szerkesztőbizottság:
Bugya István
Dr. Dolinay Tamás
Dr. Exterdéné Zsurkai Ilona
Dr. Szabó Gyula
Szabó Tibor
Veres Tamásné

Szerkesztő:
Berki Antal

Fotók:
Harasztosi Pál
Várady Béla
Címlap: **Racskó Tibor**

Tördelés, kivitelezés:
Tatár Róbert
Tel.: (30) 903-7883

Hirdetésfelvétel:
4400 Nyíregyháza, Szent István u. 68.

A szerkesztőség címe:
4400 Nyíregyháza, Szent István u. 68
Tel.: (42) 465-666/1434
Mobil: (30) 9681-883

„A feldíszített, gyertyafényes étteremben, csillogó karácsonyfa közelében folytattuk a programot. Együtt hallgattuk Andersen megható történetét a kis gyufaárus lányról - Berki Antal színművész kitűnő előadásában.

A humánpolitikai igazgató nő szívből szóló köszöntő szavait a Református Baráti Kör ünnepi műsora követte, s Magyar Mihály - intézményünk művészlelkű dolgozójának - szaxofonjátéka színesítette.”

Dr. Dohnál Jenő halálának harmincadik évfordulójára

1896-ban született, mindkét szülő révén orvos dinasztia tagjaként. Budapesten végezte az egyetemet, 1920-ban doktorált. Hét évvel a végzés után nyert kinevezést a Nyíregyházi Erzsébet Közkórház Gyermekosztályának élére. 1956 október 30-án a kórházi Munkástanács élére választják. Az ezt követő megtorlás kettétörte karrierjét. Négy év börtönre ítélték, melyből két évet töltött le betegsége miatt. Kórházi állásából elbocsátották. 1974-ben hunyt el Nyíregyházán.

Dr. Dolinay Tamás
osztályvezető főorvos

